

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

EUROSISTEM

ENOTNO OBMOČJE PLAČIL V EURIH

NOVEMBER 2008

ECB EZB EKT EKP

ŠESTO POROČILO O
NAPREDKU

SL

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

EUROSISTEM

ENOTNO OBMOČJE PLAČIL V EURIH ŠESTO POROČILO O NAPREDKU

NOVEMBER 2008

V letu 2008 je na vseh
publikacijah ECB
motiv z bankovca za
10 €.

© Evropska centralna banka, 2008

Naslov

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt na Majni
Nemčija

Poštni naslov

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt na Majni
Nemčija

Telefon

+49 69 1344 0

Spletna stran

<http://www.ecb.europa.eu>

Faks

+49 69 1344 6000

Vse pravice so pridržane.

*Razmnoževanje v izobraževalne in
nekomercialne namene je dovoljeno pod
pogojem, da je naveden vir.*

ISSN 1830-7868 (spletna izdaja)

KAZALO

POVZETEK	5
UVOD	11
I KREDITNO PLAČILO IN DIREKтна OBREMNITEV SEPA TER ROK ZA MIGRACIJO	13
1.1 Kreditno plačilo SEPA: napredek in usmeritve	13
1.2 Direktna obremenitev SEPA: napredek in usmeritve	16
1.3 Nadgrajevanje kreditnih plačil in direktnih obremenitev SEPA	18
1.4 Rok za migracijo na kreditna plačila in direktne obremenitve SEPA	19
2 SEPA ZA KARTICE IN NASTANEK DODATNIH EVROPSKIH KARTIČNIH SHEM	21
2.1 SEPA za kartice: napredek in usmeritve	21
2.2 Standardizacija kartic	22
2.3 Skladnost tripartitnih kartičnih shem z zahtevami SEPA	23
2.4 Nastanek dodatnih evropskih kartičnih shem	24
3 SEPA NA PODROČJU INFRASTRUKTURE	27
3.1 SEPA na področju infrastrukture: napredek in usmeritve	27
3.2 Procesiranje kreditnih plačil, direktnih obremenitev in kartičnih plačil	28
4 GOTOVINA	29
5 UPRAVLJANJE IN VODENJE SEPA	31
6 MEJNIKI SEPA	33
PRILOGA I	35

POVZETEK

Eurosistem še naprej odločno podpira vzpostavitve enotnega območja plačil v eurih (SEPA), v katerem „lahko posamezniki in gospodarske družbe negotovinska plačila v celotnem euroobmočju opravljajo z enega samega računa kjer koli v euroobmočju ter z uporabo enega samega niza plačilnih instrumentov tako preprosto, učinkovito in varno, kot danes opravljajo plačila znotraj svoje države“. SEPA je potrebna za prehod v tesneje povezan trg plačil v Evropi, ki bo prinesel velike gospodarske koristi. Obenem je tudi nujni korak za zaključek uvedbe eura kot enotne valute petnajstih, z vstopom Slovaške v euroobmočje januarja 2009 pa šestnajstih držav v Evropi. Kot taka SEPA ni le poslovni projekt, ampak je tesno povezana s političnimi prizadevanji za tesneje povezano ter bolj konkurenčno in inovativno Evropo. Projekt zasnove in vzpostavitve SEPA usklajuje in podpira Evropski svet za plačila (EPC) kot samoregulativni organ evropskega bančnega sektorja na področju plačilnih storitev.

Eurosistem v vlogi pospeševalca sprememb natančno spremlja dogajanja na poti k SEPA. Od uvedbe kreditnih plačil SEPA (KPS, ang. *SEPA Credit Transfer – SCT*) 28. januarja 2008 lahko prve prednosti SEPA uživajo banke, še pomembneje pa je, da so te začele dosegati tudi končne uporabnike plačilnih storitev. Večina avtomatiziranih klirinških hiš, ki obdelujejo kreditna plačila v eurih, je postala skladna z zahtevami sheme KPS. Januarja 2008 je za kartična plačila začela delovati tudi SEPA za kartice, vendar bodo za doseg ciljev projekta SEPA na tem področju potrebna večja prizadevanja, na primer z vzpostavitvijo vsaj še ene dodatne evropske kartične sheme. V preteklem letu so se nadaljevale priprave za tretjo vrsto plačilnega instrumenta, shemo direktnih obremenitev SEPA (DOS, ang. *SEPA Direct Debit – SDD*), ki bo predvidoma uvedena 1. novembra 2009, in se zaključile s sprejetjem pravilnika za osrednje storitve in pravilnika za storitev medpodjetniškega poslovanja. Novembra 2007 je bila sprejeta tudi direktiva o plačilnih storitvah, ki je ključna za vzpostavitev trdne pravne osnove na ravni EU za procesiranje plačilnih instrumentov in še zlasti direktnih obremenitev.

Kljub temu da so bila gibanja od objave petega poročila o napredku julija 2007 večinoma pozitivna, Eurosistem opaža, da motivacija za projekt med tržnimi udeleženci upada in da se je konstruktivni duh pripravljalne faze prevesil v malodušje. Eurosistem zato meni, da je smiselna objava novega poročila o napredku, ki se tokrat osredotoča na tista področja, kjer mora trg opraviti še nekaj dela, da bi premagal to malodušje in zagotovil uspeh projekta SEPA. Naslovniki poročila niso samo banke in bodoče plačilne institucije, ampak vsi deležniki, kot so gospodarske družbe, javne uprave, trgovci in potrošniki. Cilje projekta SEPA bo mogoče v celoti doseči le tako, da vsi deležniki združijo moči.

Glavna sporočila so naslednja:

I. BANKE MORAJO POSREDOVATI VEČ INFORMACIJ, OBLIKOVATI JASNO PONUDBO PRODUKTOV IN STRANKAM ZAGOTOVITI USTREZNO RAVEN STORITEV, DA BI VSE UPORABNIKE SPODBUDILE K UPORABI KREDITNIH PLAČIL SEPA, PRI ČEMER JE ZLASTI POMEMBNO, DA JIH MED PRVIMI ZAČNEJO UPORABLJATI JAVNE UPRAVE.

Eurosistem pozdravlja uspešno uvedbo kreditnih plačil SEPA 28. januarja 2008. Da bi banke spodbudile uporabo KPS (po kazalniku KPS, ki ga Eurosistem izračunava za euroobmočje, trenutno na ravni 1,5%), morajo pri vseh strankah okrepiti svoje dejavnosti obveščanja, med drugim z informacijami o kodah IBAN in BIC, ter oblikovati jasno ponudbo bančnih produktov. Poleg tega morajo s KPS uporabnikom zagotoviti tako raven storitev, ki je primerljiva z obstoječimi nacionalnimi kreditnimi plačili, namesto da KPS predstavljajo samo kot rešitev za čezmejna plačila. Ponudniki sistemov za upravljanje virov v podjetjih ali programske opreme za plačila morajo prav tako poskrbeti za to, da rešitve SEPA približajo gospodarskim družbam, javni upravi ter malim in srednje velikim podjetjem. Veliki uporabniki, kot so gospodarske družbe in organi javne uprave, ki KPS še ne uporabljajo, morajo začeti priprave, ki jim bodo omogočile, da začnejo KPS uporabljati do 1. novembra 2009, ko bo uvedena direktna

obremenitev SEPA. Eurosistem je prepričan, da bo migracija sčasoma stekla hitreje, še posebej potem, ko bo EPC v odgovor na zahteve uporabnikov uvedel dodatne izboljšave.

Eurosistem spodbuja javne uprave, da z zgodnjo uporabo plačilnih instrumentov SEPA dajo zgled drugim uporabnikom, saj je SEPA eden glavnih političnih ciljev za Evropo, hkrati pa tudi pomemben element v projektih e-uprave.

2. TREBA JE PREMAGATI ŠE ZADNJE OVIRE ZA PRAVOČASNO UVEDBO DIREKTHNIH OBREMNITEV SEPA, MED DRUGIM TUDI Z ZAKLJUČKOM RAZPRAVE O MULTILATERALNI MEDBANČNI PROVIZIJI; EPC NAJ ODPRE PROCES PRISTOPA IN SPREMLJA DOSEGLJIVOST ZNOTRAJ SCHEME DIREKTHNIH OBREMNITEV SEPA.

Po načrtih bo instrument direktnih obremenitev SEPA (DOS) uveden 1. novembra 2009 z osrednjimi in medpodjetniškimi storitvami, hkrati pa bo na voljo tudi možnost elektronskih pooblastil oz. e-pooblastil. Žal obstaja preveč odprtih vprašanj, ki bi lahko preprečila pravočasno uvedbo in uspešen zagon sheme. Da bi lahko naredili korak naprej, je treba čim prej poiskati ustrezne rešitve, npr. s tem, da se jasno določi datum uvedbe, zagotovi nadaljnja veljavnost obstoječih pooblastil, izpolnijo zahteve strank, izboljša obveščanje in zaključi razprava o multilateralni medbančni proviziji.

Glede nejasnosti pri vprašanju uporabe multilateralnih medbančnih provizij je Evropska centralna banka v tesnem sodelovanju z Evropsko komisijo predlagala možno rešitev. Kjer za dosedanje nacionalne direktne obremenitve obstaja privzeta multilateralna medbančna provizija, bi se ta v nacionalnem okolju lahko uporabljala tudi za DOS. Morebitna odprava ali sprememba obstoječe provizije (npr. zaradi odločitve pristojnega nacionalnega organa za varstvo konkurence ali zaradi odprave nacionalne sheme direktnih obremenitev), bi morala na nacionalni ravni veljati tudi za DOS. Na ta način bi se zagotovili enakopravni pogoji za DOS in dosedanje sheme direktnih obremenitev

ter olajšala migracija na DOS. Za „čezmejne“ direktne obremenitve SEPA bi Evropska komisija zamisel o privzeti multilateralni medbančni proviziji sprejela pod pogojem, da je ta ustrezno utemeljena in prehodna, tj. da velja samo za določeno omejeno obdobje. Na osnovi tega predloga ECB in Evropske komisije je ECB pripravila nadaljnji predlog glede čezmejne multilateralne medbančne provizije za DOS, ki bi veljala v prehodnem obdobju. Glavni elementi tega predloga so naslednji: 1) privzeta prehodna multilateralna medbančna provizija za čezmejne DOS je določena na ravni 8,8 centa, kar je treba razumeti tudi kot zgornjo mejo; 2) nemudoma je treba odpreti razpravo med Evropsko komisijo in EPC o dolgoročnem finančnem modelu za DOS, ki naj se po možnosti konča s sprejetjem konkretnega sporazuma do konca prvega četrtrletja 2009; 3) prehodna multilateralna medbančna provizija za čezmejne DOS se uporablja samo za vnaprej določeno časovno obdobje, v katerem se banke lahko pripravijo na dolgoročni finančni model za DOS. To bi podprlo uvedbo DOS za čezmejna plačila v eurih, kar je zares nova plačilna storitev na evropski ravni in kot taka ključna za uspeh projekta SEPA.

EPC, nacionalni migracijski odbori za SEPA, organi javne uprave in nacionalni zakonodajni organi bi si morali skupaj prizadevati za rešitev preostalih odprtih vprašanj na tem področju. Ne glede na to bi bilo dobro, da bi EPC čim prej odprl proces pristopa za uvedbo direktnih obremenitev SEPA 1. novembra 2009 in spremljal dosegljivost znotraj sheme.

3. SEPA MORA OMOGOČITI AVTOMATIZIRANO PROCESIRANJE PLAČIL OD ZAČETKA DO KONCA IN PONUDITI VEČ KOT ZGOLJ OSREDNJE IN OSNOVNE STORITVE.

Prednosti SEPA bo mogoče v celoti izkoristiti samo v primeru, če se SEPA odzove na potrebe strank. Pri poslovnih uporabnikih je ena glavnih zahtev avtomatizirano procesiranje plačil od začetka do konca. Na poslovni ravni morajo biti sporočila sposobna prenašati podatke o plačilu od začetka do konca, kar bo omogočilo avtomatizirano usklajevanje. ISO standard za „struk-

turirano referenco prejemnika k podatkom o plačilu”, ki je trenutno v pripravi, bi moral biti uporabnikom v sporočilih SEPA dostopen takoj, ko bo sprejet kot mednarodni standard. Na tehnični ravni bi morali biti skupni standardi za sporočila na voljo na celi poti od ene stranke do druge, tako v domeni komitent–banka kot tudi v domeni banka–komitent, torej tako za sprožitev plačila in obvestilo o plačilu kot za izpisek o prometu in stanju na računu. Eurosistem vsem bankam predlaga, da svojim poslovnim strankam kot minimum ponudijo vsaj standardizirana sporočila. S tem bi v bančnem sektorju hkrati ustvarile temelj za uspešen razvoj okvira za storitve izdajanja in prejemanja elektronskih računov (storitve e-računov) na ravni celotnega območja SEPA.

Velik napredek je bil dosežen pri razvoju spletnih plačil SEPA, ki strankam omogočajo, da v spletnih trgovinah plačujejo preko svoje elektronske banke. Eurosistem spodbuja EPC, da okvir za e-plačila dokonča do konca leta 2009. Obenem pozdravlja sporazum o sodelovanju med EPC in združenjem ponudnikov mobilne telefonije GSM o skupnem razvoju oblik mobilnega plačevanja znotraj SEPA.

4. DOLOČITEV REALISTIČNEGA, VENDAR AMBICIOZNEGA ROKA ZA MIGRACIJO NA KPS IN DOS JE NUJEN KORAK, ČE ŽELIMO ZGODAJ IZKORISTITI PREDNOSTI SEPA.

Da bi se izognili dragemu in dolgotrajnemu procesu migracije na KPS in DOS, predvsem pa zato, da bi preprečili nastanek razmer, ko prednosti SEPA ni mogoče izkoristiti, ker se plačila SEPA uporabljajo samo za čezmejno plačevanje (t. i. scenarij „mini-SEPA”), je pomembno, da glavni udeleženci, kot so gospodarske družbe in javne uprave, na KPS in DOS migrirajo takoj, ko je to mogoče. Seveda so dobra ponudba produktov in razumljiva obvestila bank prvi korak k prepričevanju teh strank, da migrirajo. V naslednjem koraku je treba nato odpraviti zmotno predstavo nekaterih tržnih udeležencev, da je migracijo na SEPA mogoče odlagati v nedogled. Z določitvijo realističnega, vendar ambici-

oznega roka je treba vsem tržnim udeležencem jasno pokazati, da bodo nacionalne sheme kreditnih plačil in direktnih obremenitev v euro-območju postopno odpravljene. Glede na to si bo Eurosistem še naprej prizadeval vsem udeležencem pokazati, da je določitev roka nujen korak, in bo nadaljeval delo tako na oblikah prehoda (npr. samoregulativa ali regulativa) kot tudi na samem roku.

5. EUROSISTEM TRŽNE UDELEŽENCE SPODBUJA, DA ODLOČNEJE PRISTOPIJO K PROJEKTU SEPA ZA KARTICE IN PODPREJO TRŽNE POBUDE ZA VZPOSTAVITEV EVROPSKE KARTIČNE SCHEME.

SEPA za kartice je začela delovati 1. januarja 2008, vendar je banke niso sprejele v enaki meri kot kreditna plačila SEPA. EPC je po razpravi z Evropsko komisijo pojasnil ključne vidike kartičnega okvira SEPA (*SEPA Cards Framework – SCF*). Eurosistem je prepričan, da so pojasnila glede geografskega pokritja kartičnih shem in pravice trgovcev, da določenih blagovnih znank ne sprejemajo ali da za določene kartične transakcije zaračunavajo doplačilo, odpravila nekatere nesporazume na trgu na tistih področjih, kjer bi razvoj lahko potekal v drugačni smeri od ciljev SEPA, pri katerih gre za učinkovitejšo konkurenco in večjo učinkovitost.

Vseeno bi Eurosistem glede na pomen kartičnih plačil za evropske državljane in dejstvo, da kartice lahko znižajo stroške za banke, trgovce in družbo kot celoto, želel, da si trg na področju kartičnih plačil zada ambicioznejše cilje. Eurosistem pričakuje, da se bo pojavila še vsaj ena kartična shema, ki bo zadovoljevala zahteve imetnikov kartic, bank, trgovcev, organov za varstvo konkurence in Eurosistema. V razpravi z večjimi evropskimi bankami in drugimi deležniki je zaznal, da se zavest o potrebi po evropski kartični shemi in podpora zanjo krepi. Trenutno obstajajo tri tržne pobude za vzpostavitev takšne evropske kartične sheme. Eurosistem te projekte, ki po njegovem mnenju jasno kažejo, da se tržni udeleženci vse bolj zavedajo potrebe po evropski kartični shemi, pozdravlja.

Poleg teh shem in tržnih pobud Eurosistem poziva EPC, da upošteva najnovejša dogajanja (na primer na področju standardizacije, tripartitnih kartičnih shem in odločitev organov za varstvo konkurence). Najmanj, kar mora EPC storiti, je, da posodobi in prenove kartični okvir SEPA. Poleg tega bi moral začeti spremljati njegovo izvajanje. Eurosistem vse evropske banke spodbuja, da priznajo tveganja, ki so prisotna v projektu SEPA za kartice, postanejo bolj angažirane, nadaljujejo ali ponovno pridobijo strateški nadzor nad kartičnim trgom in izkoristijo vse priložnosti, ki jih SEPA za kartice lahko prinese.

6. EVROPSKI PLAČILNI SEKTOR SI MORA ZAGOTOVITI USTREZEN VPLIV NA KARTIČNE STANDARDE SEPA, KI NAJ BODO PO MOŽNOSTI NELASTNIŠKI STANDARDI – EPC NAJ POSPEŠI PROGRAM STANDARDIZACIJE KARTIC SEPA.

Na področju standardizacije kartic SEPA je EPC v sodelovanju z vsemi deležniki vse bližje zaključku izdelave celovitega okvira zahtev za vse domene kartičnih plačil (tj. kartica–terminal, terminal–pridobitelj, pridobitelj–izdajatelj ter certifikacija in potrditev ustreznosti opreme), ki naj bi bil nared do konca leta 2008. Vseeno je okvir v sedanjih obliki še daleč od niza standardov, ki bi ga bilo mogoče uvesti na trgu. Poleg tega se zdi, da nekateri elementi manjkajo, kot na primer najnovejša dogajanja v zvezi s standardom ISO 20022. Za to je treba določiti nov rok, ki naj ne bo pozneje kot konec leta 2009. Da bi ta rok dosegli, se EPC lahko opre na dosežanja prizadevanja obstoječih evropskih standardizacijskih pobud, s katerimi že sodeluje.

Eurosistem evropskemu plačilnemu sektorju priporoča, da tam, kjer obstajajo, uporablja nelastniške standarde (npr. standarde ISO), kjer še niso na voljo, pa si dejavno prizadeva za njihovo oblikovanje. Plačilnemu sektorju tudi priporoča, da postane bolj dejaven v svetovnih pobudah na področju standardizacije in si tako zagotovi ustrezen vpliv na razvoj standardov. In končno, evropskemu plačilnemu sektorju, npr.

EPC ali predstavniku evropskih kartičnih shem, predlaga, da postane član EMVCo in PCI SSC, vse dokler evropski plačilni sektor uporablja te lastniške standarde. Eurosistem priporoča, da evropski plačilni sektor in še zlasti EPC k sodelovanju v programu standardizacije kartic SEPA tesneje in v bolj strukturirani obliki pritegneta vse udeležence (npr. izdelovalce terminalov, procesne centre, pa tudi trgovce in imetnike kartic).

7. VARNOST JE TEMELJNI POGOJ ZA ZAUPANJE V PLAČILA SEPA, ZATO MORAJO VSI DELEŽNIKI OKREPITI SVOJA PRIZADEVANJA.

Varnost plačil zasluži posebno pozornost. Eurosistem pozdravlja dejstvo, da je EPC varnostna načela pred kratkim dodal v pravilnik za direktne obremenitve SEPA, s čimer so ta postala obvezna za vse udeležence v shemi. Eurosistem od vsake banke pričakuje, da bo izvajala zgledne postopke upravljanja s tveganji ter tako prispevala k varnosti in privlačnosti sheme DOS kot celote.

Eurosistem prav tako pozdravlja dejstvo, da je EPC oblikoval posebno delovno skupino za varnost informacij in da bo do konca leta 2008 opredelil načela dobre prakse. Nujno je, da se ohranja zaupanje v kanale elektronskega plačevanja kot tudi v njihovo dostopnost in uporabnost. Da bi lahko v celoti izkoristili prednosti SEPA, se je treba izogniti uvajanju različnih varnostnih postopkov ali „dirki do dna“ pri izdatkih za varnost. Potrebna je skupna in visoka raven varnosti za internetno bančništvo, kartična plačila in spletna plačila. Eurosistem poziva banke, da spoštujejo ustrezne varnostne standarde in priporočila ter da pri odločanju o varnostnih vprašanjih upoštevajo ne le svoje, ampak tudi interese strank. Glede na dejstvo, da je varnost internetnega bančništva in spletnih plačil odvisna od številnih deležnikov, si je treba prizadevati za njihovo čim bolj usklajeno delovanje. Tako je na primer za preučitev usklajenosti pravnega okvira za boj proti e-kriminalu potrebno boljše sodelovanje z Evropsko komisijo.

8. INFRASTRUKTURE SICER DAJEJO ZGLED, VENDAR JE TREBA ODPRAVITI PREOSTALE OMEJITVE GLEDE INTEROPERABILNOSTI.

Rezultati projekta SEPA so doslej najbolj vidni na ravni infrastrukture, torej subjektov, ki tvorijo sistem za medbančni prenos sredstev. Eurosistem z zadovoljstvom ugotavlja, da se je večina avtomatiziranih klirinških hiš, ki obdelujejo kreditna plačila v eurih, uskladila z zahtevami sheme kreditnih plačil SEPA in da ob podpori svojih informacijskih platform ta plačila procesirajo od uvedbe sheme v januarju 2008. Več infrastruktur prerašča iz ponudnikov izključno domačih storitev v vseevropske ponudnike na resnično domačem eurskem trgu. Eurosistem v celoti pozdravlja takšen pristop. Preostale ovire za infrastrukture SEPA je treba odpraviti: nihče ne sme nobene banke ali bančne skupnosti prisiliti, da (bodisi kot posredna ali neposredna udeleženka) uporablja določeno infrastrukturo ali določene lastniške tehnične standarde. Poleg tega Eurosistem vse deležnike (tj. EPC, EACHA in vse avtomatizirane klirinške hiše znotraj euroobmočja) poziva, da nadaljujejo prizadevanja za zagotovitev popolne interoperabilnosti infrastruktur. Od infrastruktur se pričakuje, da bodo na zahtevo vzpostavile povezavo s katero koli drugo infrastrukturo.

9. ZA DOBRO UPRAVLJANJE IN VODENJE PROJEKTA SEPA JE TREBA SPREMENITI MANDAT IN ORGANIZACIJO EPC.

Uspeh projekta SEPA je v veliki meri odvisen od njegovega ustreznega upravljanja in vodenja. Pri projektu, kakršen je SEPA, to pomeni, da morajo v upravljanju in vodenju sodelovati različni deležniki na evropski in nacionalni ravni, ki usklajujejo svoje interese na pregleden način in z mehanizmi, ki omogočajo doseganje ciljev projekta.

Glede na ključno vlogo, ki jo v projektu SEPA igra EPC, si njegov sistem upravljanja in vodenja zasluži posebno pozornost. EPC je sicer dosegel velik napredek pri usklajevanju interesov različnih deležnikov v shemah SEPA, vseeno pa bi bilo mogoče na področju vključeva-

nja celotne palete deležnikov, od gospodarskih družb do javne uprave ter od trgovcev na drobno do potrošnikov, še marsikaj izboljšati, ne da bi morali zaradi tega ti postati člani plenuma EPC kot njegovega organa odločanja. Eurosistem bi posebej pozdravil sodelovanje javnih uprav, ki so glavne stranke za plačilne storitve in bi morale delovati v skladu s političnimi cilji projekta SEPA. Potreben je tudi nadaljnji napredek na področju preglednosti in doseganja ciljev projekta. EPC bi moral v odgovor na upravičene kritike deležnikov, regulatorjev in Eurosistema razmisliti o nekaterih izboljšavah svojega sistema upravljanja in vodenja. En kratkoročni ukrep bi bila okrepitev sekretariata, da bi EPC lahko nudil ustrezno podporo pri izvajanju njegovih številnih nalog. V srednjeročnem in dolgoročnem obdobju pa bodo za izboljšanje učinkovitosti, preglednosti in odgovornosti EPC potrebne korenitejše spremembe.

10. JASNOST IN GOTOVOST GLEDE NALOG SEPA, ZA KATERE EUROSISTEM PRIČAKUJE, DA BODO OPRAVLJENE – MEJNIKI V IMPLEMENTACIJI IN MIGRACIJI NA SEPA.

Eurosistem je za jasnost in gotovost glede nalog, za katere pričakuje, da bodo izpolnjene, pripravil seznam mejnikov pri implementaciji in migraciji na SEPA. Ta bo omogočil boljše upravljanje projekta SEPA in natančnejše merjenje napredka pri implementaciji in migraciji, hkrati pa prispeval k temu, da projekt ohrani zagon. Kronološko so mejniki naslednji: zagotovitev nadaljnje veljavnosti obstoječih pooblastil; multilateralne medbančne provizije za direktne obremenitve SEPA; revizija uredbe 2560/2001; določitev roka za kreditna plačila SEPA, uvedba direktnih obremenitev SEPA; prenos direktive o plačilnih storitvah v nacionalno zakonodajo; okvir za storitev e-računov; določitev roka za direktne obremenitve SEPA; odločitev o dodatnih evropskih kartičnih shemah; uvedba kartičnih standardov SEPA.

UVOD

Eurosistem še naprej odločno podpira vzpostavitev enotnega območja plačil v eurih (SEPA), v katerem „lahko posamezniki in gospodarske družbe negotovinska plačila v celotnem euroobmočju opravljajo z enega samega računa kjer koli v euroobmočju ter z uporabo enega samega niza plačilnih instrumentov tako preprosto, učinkovito in varno, kot danes opravljajo plačila znotraj svoje države“. SEPA je potrebna za prehod v tesneje povezan trg plačil v Evropi, ki bo družbi prinesel velike gospodarske koristi. Obenem je tudi nujni korak za zaključek uvedbe eura kot enotne valute petnajstih, z vstopom Slovaške v euroobmočje 1. januarja 2009 pa šestnajstih držav v Evropi. Kot taka SEPA ni le poslovni projekt, ampak je tesno povezana s političnimi prizadevanji za prehod v tesneje povezano ter bolj konkurenčno in inovativno Evropo. SEPA je eden največjih evropskih ciljev, ki je po pomenu, velikosti in zapletenosti primerljiv s preходом na euro in uvedbo eurskih bankovcev in kovancev. Projekt zasnove in vzpostavitve SEPA usklajuje in podpira Evropski svet za plačila (EPC) kot samoregulativni organ evropskega bančnega sektorja na področju plačilnih storitev. Eurosistem v vlogi pospeševalca sprememb natančno spremlja dogajanja na poti k SEPA. Doslej je o tem objavil pet poročil o napredku, v vseh pa je ocenjeval raven pripravljenosti in dajal usmeritve trgu. Poleg tega je novembra 2006 objavil tudi posebno poročilo, ki je bilo v celoti posvečeno shemam kartičnih plačil.

Od objave petega poročila o napredku julija 2007 je prišlo do številnih sprememb. Pomemben mejnik je bil uspešen začetek SEPA v januarju 2008. Z uvedbo kreditnih plačil SEPA (KPS) 28. januarja 2008 lahko prve prednosti novega okolja uživajo banke, še pomembneje pa je, da se prve koristi kažejo tudi za končne uporabnike plačilnih storitev. Pripravljeni in objavljeni so bili tudi nacionalni načrti za implementacijo in migracijo na SEPA. Večina avtomatiziranih klirinških hiš, ki obdelujejo kreditna plačila v eurih, se je že uskladila s shemo KPS.

Januarja 2008 je za kartična plačila začela delovati tudi SEPA za kartice, vendar bodo za

dosego ciljev projekta SEPA na tem področju potrebna odločnejša prizadevanja, na primer iz vzpostavitev vsaj še ene dodatne evropske kartične sheme.

V zvezi s tretjim plačilnim instrumentom, direktnimi obremenitvami SEPA (DOS), so se priprave v minulem letu nadaljevale in privedle do sprejema pravilnika za osrednje storitve in pravilnika za storitve medpodjetniškega poslovanja, potrebnih za uvedbo DOS 1. novembra 2009. Vseeno v zvezi s tem pomembnim instrumentom SEPA še vedno obstaja vrsta odprtih vprašanj, ki jih je treba rešiti čimprej.

Napredek je bil dosežen tudi na področju e-plačil in mobilnih plačil.

Razvila se je tudi razprava o upravljanju in vodenju projekta SEPA kot celote in EPC kot njegovega glavnega spodbujevalca.

Kljub temu da so bila gibanja od objave petega poročila o napredku večinoma pozitivna, pa Eurosistem opaža, da motivacija za projekt med tržnimi udeleženci upada in da se konstruktivni duh pripravljalne faze preveša v malodušje. Eurosistem zato meni, da je smiselna objava novega poročila o napredku, ki se tokrat osredotoča na tista področja, kjer mora trg opraviti še nekaj dela, da bi premagal to malodušje in zagotovil uspeh projekta SEPA. Naslovniki poročila niso samo banke in bodoče plačilne institucije, ampak vsi ustrezni deležniki, kot so gospodarske družbe, javne uprave, trgovci in potrošniki. Cilje SEPA bo mogoče v celoti doseči le tako, da vsi deležniki združijo moči. Poleg priporočil trgu o tem, kako je preostale težave mogoče premagati, to poročilo o napredku vsebuje tudi mejnike, katerih namen je zagotoviti jasnost in gotovost v zvezi z nalogami, ki jih je treba opraviti, da bosta implementacija in migracija na SEPA uspešni. Eurosistem vse deležnike naproša, da upoštevajo te smernice in naloge, da bi lahko uresničili cilje SEPA.

Poročilo je razdeljeno v šest poglavij. V prvem je predstavljeno sedanje stanje na področju kreditnih plačil in direktnih obremenitev SEPA.

Drugo obravnava kartična plačila SEPA, vključno z vprašanji standardizacije in oblikovanja dodatnih evropskih kartičnih shem. V tretjem poglavju so obravnavana dogajanja na področju infrastrukture za procesiranje, kliring in poravnavo plačil SEPA. Četrto poglavje obravnava dogajanja v zvezi z gotovino, peto vprašanja upravljanja in vodenja, šesto poglavje pa predstavlja mejnike v projektu SEPA.

I KREDITNO PLAČILO IN DIREKTNA OBREMENTEV SEPA TER ROK ZA MIGRACIJO

I.1 KREDITNO PLAČILO SEPA: NAPREDEK IN USMERITVE

Kreditno plačilo SEPA, ki je bilo uvedeno 28. januarja 2008, je uspešno zaživelo, saj je k shemi (tj. različici 2.3 pravilnika sheme kreditnih plačil SEPA (*SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook*)) pristopilo več kot 4.000 bank. Do konca avgusta je k shemi pristopilo 4.350 bank in po navedbah EPC bodo skoraj vse banke, ki so dejavne v plačilnem prometu, pristopile k shemi in bodo sposobne pošiljati in prejemati KPS. Zato lahko zaključimo, da dosegljivost bank v SEPA ni problematična. V začetni fazi je bilo nekaj otroških bolezni, npr. v zvezi z uporabo nepravilnih kod BIC in nenatančnega izvajanja pravil sheme pri vračilih KPS, vendar so tržni udeleženci nanje hitro opozorili EPC, ki je ustrezno ukrepal.

Pred uvedbo so bili pripravljene in objavljeni tudi nacionalni načrti za implementacijo in migracijo na SEPA. Eurosistem je opredelil 12 skupnih določil za nacionalne načrte in v rednih presledkih preverjal njihovo uporabo. Sklenil je tudi, da bo razvoj okolja SEPA pozorno spremljal tudi zdaj, ko ta ni več zgolj koncept, ampak realnost. Sestavil je kazalnik kreditnih plačil SEPA za euroobmočje (*Euro area SCT indicator*), ki kaže, kako se KPS uveljavlja v euroobmočju. Kazalnik temelji na podatkih, ki jih posredujejo infrastrukture (avtomatizirane klirinške hiše) v euroobmočju. Kot tak ne meri natančno vseh transakcij KPS, saj npr. ne vključuje internih plačil (*on-us transactions*) in transakcij, obdelanih znotraj dvostranskega kliringa ali korespondenčnega bančništva, vseeno pa predstavlja dragocen in edinstven kazalec odstotnega deleža transakcij KPS v skupnem številu kreditnih plačil. Kazalnik se posodablja mesečno in je objavljen na spletni strani ECB¹. Po tem kazalniku je uporaba KPS (glej graf) od uvedbe 28. januarja 2008 enakomerno naraščala. Septembra 2008 je bilo v klirinško-poravnalnih mehanizmi v euroobmočju obdelanih 7 milijonov transakcij KPS, kar predstavlja 1,5% skupnega obsega kreditnih plačil.

Poleg tega, da sestavlja kazalnik KPS za euroobmočje, Eurosistem spremlja tudi uveljavljanje

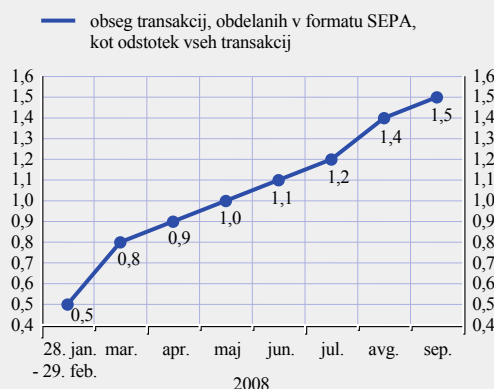
KPS na nacionalni ravni. Nacionalni kazalniki KPS (*National SCT indicators*) dajejo celovitejšo sliko razmer v posamezni državi glede tržnega deleža, ki ga imajo stari nacionalni produkti in KPS. Sestavljajo se polletno iz podatkov, ki prihajajo iz večjega števila virov. Nacionalni kazalniki bodo objavljeni na spletnih straneh nacionalnih centralnih bank euroobmočja od konca leta 2008 naprej.

Uveljavljanje KPS je odvisno od hitrosti postopkov prehoda na nove instrumente na ravni bank, spodbujanja komitentov bank k njihovi uporabi in pripravljenosti komitentov na uporabo novih instrumentov, npr. s posodobitvijo sistemov za upravljanje virov podjetja in programske opreme za plačila. Številne banke doslej še niso zaključile operativnih priprav za množično procesiranje transakcij KPS in del postopkov se še vedno opravlja ročno. Poleg tega so banke v povprečju zelo malo obveščale svoje komitente ali pa so se med njimi osredotočale samo na določene skupine. ECB je v letih 2007 in 2008 med podjetji izvedla anketo, na katero je odgovorilo več kot 300 velikih in malih podjetij². V letu 2008 se je obveščenost o SEPA sicer močno povečala, na 80% s 57% v letu 2007, vendar glavni

- 1 Glej stran <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/timeline/html/index.en.htm>.
- 2 Podjetniška anketa ECB poteka prek Posvetovalnega odbora evropskih podjetij (EBTP), ki deluje v okviru Evropske komisije.

Migracija na kreditna plačila SEPA

(v odstotkih)

Vir: ECB.

vir informacij ostajajo mediji in ne banke, udeleženci ankete pa niso v celoti razumeli, kakšne bodo posledice vzpostavitve SEPA. Zato morajo banke okrepiti svoje dejavnosti obveščanja, tudi z informacijami o kodah IBAN in BIC, in za svoje komitente oblikovati jasno ponudbo produktov. Ponudniki rešitev za upravljanje virov v podjetjih ali programske opreme za plačila morajo prav tako poskrbeti, da rešitve SEPA približajo velikim gospodarskim družbam, javni upravi ter malim in srednje velikim podjetjem. Tiste ponudnike, ki na tem področju zaostajajo, Eurosistem poziva, da svoje rešitve uskladijo z zahtevami SEPA, in jih ponudijo svojim strankam. Po drugi strani je mogoče, da stranke svoj prehod na SEPA načrtujejo tako, da bo sovpadel z uvedbo direktnih obremenitev SEPA, ki je načrtovana za november 2009. V vsakem primeru morajo projekti obstajati že zdaj, da bodo nared do novembra 2009.

Kot kaže, je bila v prvih osmih mesecih uporaba KPS omejena predvsem na čezmejne transakcije v eurih, ki po splošni oceni predstavljajo približno 2% kreditnih plačil v Evropi. Vseeno je dobra novica v tem, da se je migracija na SEPA začela. Eurosistem je prepričan, da bo migracija sčasoma stekla hitreje, še posebej potem, ko bodo opravljene dodatne izboljšave (glej spodaj), ko bo 1. novembra 2009 uvedena direktna obremenitev SEPA in ko bo mogoče doseči splošno soglasje vseh deležnikov glede roka za migracijo starih kreditnih plačil v kreditna plačila SEPA. Eurosistem pričakuje, da bo migracija na transakcije KPS kritično maso dosegla do konca leta 2010.

Vzporedno z uvedbo kreditnih plačil SEPA je EPC v letu 2008 obravnaval tudi vrsto sprememb in izboljšav, ki so jih predlagali predstavniki bančnih komitentov in/ali bank. Te izboljšave so bile vključene v različico 3.2 pravilnika KPS, ki ga je EPC odobril junija 2008 in naj bi sedanjo različico 2.3 nadomestil 2. februarja 2009³. Poleg nekaterih pravnih sprememb in faktografskih popravkov je namen nove različice tudi izboljšati kakovost storitev pri produktih, ki jih ponujajo banke. Eurosistem te izboljšave KPS pozdravlja, še zlasti kodo „namen

plačila”, ki jo da nalogodajalec, da bi označil namen transakcije (npr. izplačilo plače), in kodo „končni nalogodajalec/prejemnik”, ki kaže, da nalogodajalec in/ali prejemnik delujeta v imenu druge (pravne) osebe. Obe izboljšavi sta bili opravljeni na zahtevo poslovnih uporabnikov. Druge spremembe so bile rezultat sodelovanja švicarskih finančnih institucij v shemi KPS⁴. EPC se je z deležniki posvetoval tudi o izvedbenih smernicah za uskladitev standardov za sporočila med komitentom in banko, ki komitentom omogočajo, da nalog za KPS (in DOS) izdajo po enotnem postopku, ter odobril izvedbene smernice za KPS v domeni komitent–banka. Pred kratkim je EPC začel analizirati tudi zahteve za uskladitev standardov za sporočila med banko in komitentom (obvestilo o plačilu, izpisek o prometu in stanju na računu). In končno je EPC obravnaval tudi zahteve gospodarskih družb glede podatkov o plačilih. Odobril je usmeritve, ki bodo zgodnjim uporabnikom omogočile, da standard ISO za „strukturirano referenco prejemnika k podatkom o plačilu”, ki je trenutno v pripravi, uvedejo takoj, ko bo sprejet kot mednarodni standard.

Obenem je Eurosistem izpostavil še preostalih nekaj ovir pri uvajanju kreditnih plačil SEPA. Raven storitev pri KPS še ni povsem primerljiva z ravno, ki so je bančni komitenti vajeni pri obstoječih nacionalnih kreditnih plačilih. Tako na primer ni vedno mogoče opraviti plačila na vnaprej določen datum ali opravljati periodičnih plačil, v nekaterih spletnih bančnih aplikacijah pa je treba odpreti posebno okno ali s seznama vseh držav na svetu izbrati ustrezno državo SEPA. To kaže, da številne banke v euroobmo-

3 Različica 3.2 pravilnika KPS je posodobitev različice 3.0 (odobrene decembra 2006) in bo sedanjo „živo” različico 2.3 nadomestila 2. februarja 2009. Različica 3.1 je bila sicer pripravljena, vendar ni bila odobrena. Nekaterne spremembe v pravilniku bodo začele veljati šele 1. novembra 2009, ko bo potekel rok za izvedbo direktive o plačilnih storitvah.

4 SEPA zdaj vključuje 31 držav, in sicer 27 držav članic EU, Norveško, Islandijo, Liechtenstein in Švico, kot tudi ozemlja, ki so po členu 299 Rimske pogodbe del EU (Martinique, Guadeloupe, Francoska Gvajana, Réunion, Gibraltar, Azori, Madeira, Kanarski otoki, Ceuta in Melilla ter Alandski otoki). EPC je oblikoval splošna načela in merila za države in ozemlja, ki želijo vstopiti v območje SEPA.

čju plačila SEPA ponujajo kot čezmejna plačila v eurih in ne kot normalna „domača“ plačila. V zvezi z IBAN in BIC Eurosistem banke poziva, naj namesto nacionalnih oznak začnejo dosledno uporabljati ti dve kodi in vse prejemnike plačil tako spodbudijo k temu, da IBAN in BIC navedejo na svojih računih ali davčnih obrazcih. Eurosistem pozdravlja dejstvo, da so banke privolile, da bodo omogočile ali opravile pretvorbo v IBAN in BIC za (pravne) osebe, ki bi želele posodobiti svoje podatkovne baze številnih računov. Da bi k uporabi KPS spodbudili manjše uporabnike, tj. fizične osebe ter mala in srednje velika podjetja, bi bilo koristno, če bi banke od svojih komitentov zahtevale, da uporabljajo samo IBAN, banka nalogodajalca pa bi potem vnesla pravičen BIC iz baz podatkov, ki obstajajo na trgu. Poleg tega Eurosistem priporoča odpravo nacionalnih omejitev glede uporabe KPS, kakršna je zahteva za uporabo cenovnih modelov razen SHARE za nekatera plačila. Podobno bi moral trg skupaj s pristojnimi nacionalnimi organi čimprej odpraviti nejasnosti glede poročanja za namene plačilne bilance na podlagi plačilnih nalogov. Svet ECB je v zvezi s tem vprašanjem februarja 2008 izdal jasne smernice.

Spomniti velja, da so prednosti prehoda na plačila SEPA za velike uporabnike, kot so gospodarske družbe in javne uprave, naslednje: prvič, namesto ločenih in včasih zamudnih postopkov za domača in čezmejna plačila v Evropi bo obstajal en sam poenoten postopek za vsa evropska plačila; drugič, konkurenčna izbira med bankami, ki ponujajo to storitev, bo večja; in končno, cena plačilnih instrumentov SEPA bo odražala tudi večjo ekonomijo obsega pri njihovem procesiranju. Da bi banke pridobile te poslovne uporabnike, morajo zagotoviti tudi storitev, ki vključuje enotne standarde za sporočila na celi poti od ene stranke do druge, tako v domeni komitent–banka kot tudi v domeni banka–komitent, torej tako za sprožitev plačila in obvestilo o plačilu kot za izpisek o prometu in stanju na računu. EPC bi lahko razvil tudi tehnične XML–sheme za sporočila. Eurosistem vse banke poziva, da kot minimalno ponudbo zagotovijo standarde za sporočila, kar pomeni, da bi

bančna lastniška sporočila lahko uporabljali v domenah komitent–banka in banka–komitent, vendar samo kot dodatek standardiziranim sporočilom.

Eurosistem spodbuja javne uprave, da v skladu s sklepi Ekonomsko–finančnega sveta z dne 22. januarja 2008 z zgodnjo uporabo plačilnih instrumentov SEPA dajo zgled drugim uporabnikom, saj je SEPA eden glavnih političnih ciljev za Evropo, hkrati pa tudi pomemben element v projektih e–uprave. Centralne banke bodo za lastna plačila zgodaj migrirale na KPS in bodo pri tistih plačilih, pri katerih delujejo kot izvajalci plačilnih storitev, javne uprave spodbujale, da uporabljajo KPS.

Na srednji rok bodo za trajno uspešnost KPS potrebne dodatne izboljšave, še posebej na področju eSEPA, saj se SEPA ne sme končati samo z osrednjimi in osnovnimi produkti, ampak se mora odzivati na upravičene zahteve uporabnikov. Nekateri od teh zahtev so opisane v razdelku 1.3. Poleg tega Eurosistem potrjuje svoje stališče, da mora plačilni sektor na dolgi rok razviti oznako računa, ki bo uporabnikom prijaznejša, kot je IBAN.

Varnost plačil zasluži posebno pozornost. Eurosistem pozdravlja dejstvo, da je EPC oblikoval posebno delovno skupino za varnost informacij in bo do konca leta 2008 opredelil načela dobre prakse. Elektronski plačilni kanali so izjemno učinkoviti tako za banke kot tudi za njihove stranke. Zato je zaupanje, dostopnost in uporabnost e–kanalov treba ohranjati in varovati. Poleg tega je računalniški kriminal dinamičen in inovativen, zato se morajo proti njemu vsi tržni udeleženci, javna uprava in stranke boriti skupaj. Da bi lahko v celoti izkoristili prednosti SEPA, je treba preprečiti uvajanje različnih varnostnih postopkov ali „dirko do dna“ pri izdatkih za varnost. Bistveno je, da so transakcije SEPA izjemno varne, še posebej na področju internetnega bančništva, kartičnih plačil in spletnih plačil. Eurosistem poziva banke, da spoštujejo ustrezne varnostne standarde in priporočila ter da pri odločanju o varnostnih vprašanjih upoštevajo ne le svoje, ampak tudi interese strank. Ker je

varnost internetnega bančništva in spletnih plačil odvisna od številnih deležnikov (npr. bank, ponudnikov strojne in programske opreme, končnih uporabnikov, zakonodajnih organov, organov kazenskega pregona), je pomembno, da vsi delujejo usklajeno. Tako je na primer za preučitev usklajenosti pravnega okvira za boj proti e-kriminalu potrebno boljše sodelovanje z zakonodajnim organom Skupnosti.

1.2 DIREKTNA OBREMNITVEV SEPA: NAPREDEK IN USMERITVE

V minulem letu je EPC dosegel precejšen napredek pri pripravi dveh predvidenih shem za direktne obremenitve. Junija 2008 je odobril različico 3.1 pravilnika osrednje sheme direktnih obremenitev SEPA (*SEPA Core Direct Debit Scheme Rulebook*) in različico 1.1 pravilnika medpodjetniške sheme SEPA (*SEPA Business-to-Business (B2B) Scheme Rulebook*). Ta pravilnika trenutno predstavljata temelj za uvedbo direktnih obremenitev SEPA, ki je predvidena za 1. november 2009⁵. Nujno je, da EPC ponovno potrdi ta datum in tako odpravi negotovost med deležniki. EPC poleg tega razvija rešitev e-pooblastil, ki bo udeleženi strankam omogočila, da pooblastilo za transakcijo direktne obremenitve izdajo v nepapirni oz. povsem elektronski obliki, in ki za večjo varnost uporablja storitve potrditve, ki jih opravlja dolžnikova banka. EPC je opis storitve e-pooblastil za razpravo med deležniki predstavil junija–julija 2008 in pripravlja opis „modela e-poslovanja“ (*e-Operating Model*) (ki bi lahko služil tudi kot tehnična osnova za e-plačila SEPA, glej razdelek 1.3), ki je bil v razpravo deležnikom predložen oktobra–novembra 2008. Varnostni koncept bo tretji vidik storitve e-pooblastil. Predvideno je, da bo EPC končno različico rešitve e-pooblastil odobril decembra 2008 v okviru pravilnika osrednje sheme DOS.

Harmonizacija evropskega pravnega okvira je za DOS ključna. Direktiva o plačilnih storitvah⁶ je bila sprejeta novembra 2007 in vključuje vrsto določil, ki so ključna za vzpostavitev trdne pravne osnove na ravni EU za procesiranje plačilnih instrumentov, kot so direktne obremeni-

tve. Drugi cilj je povečati konkurenco na trgu plačilnih storitev z uvedbo koncepta plačilnih institucij, ki smejo nekatere plačilne storitve izvajati v okviru blažjega nadzora. Po navedbah Evropske komisije države članice EU uspešno prenašajo direktivo v nacionalno zakonodajo in bodo postopek zaključile do predvidenega roka, tj. do 1. novembra 2009. Direktiva bo omogočila operativno vzpostavitev SEPA, še zlasti sheme DOS. Glede na pomen direktive za vzpostavitev SEPA bi Eurosistem države članice rad spodbudil k pravočasnemu in skladnemu prenosu direktive v nacionalno zakonodajo. Poleg tega predstavlja proces prenosa odlično zakonodajno priložnost, da se zagotovi nadaljnja veljavnost obstoječih pooblastil za direktne obremenitve tudi za DOS, s čimer bi se izognili dragemu in zamudnemu procesu podaljševanja pooblastil. Nadaljnja veljavnost obstoječih pooblastil je glavni kritični dejavnik uspeha za hitro migracijo na DOS. Eurosistem pozdravlja dejstvo, da je Evropska komisija ustanovila skupino za prenos direktive, ki skrbi, da prenos v nacionalno zakonodajo poteka usklajeno.

Drugi zakonodajni postopek Skupnosti, ki pomembno vpliva na DOS, je revizija Uredbe 2560/2001 o čezmejnih plačilih v eurih⁷. Po splošni oceni je sprejem uredbe spodbudil bančni sektor, da je leta 2002 začel razvijati območje SEPA. Evropska komisija je zdaj sprejela predlog, ki uredbo prilagaja sedanjim razmeram v plačilnem prometu, saj vključuje tudi transakcije direktne obremenitve⁸. To bo pomenilo, da cene produktov DOS ne smejo biti višje od cen,

5 Različica 3.1 pravilnika za osrednje DOS je posodobitev različice 2.3 (ki je bila odobrena junija 2007). Različica 3.0 je bila sicer razvita, vendar ni bila odobrena. Spremembe obsegajo pravne spremembe, faktografske popravke in spremembe, ki so bile potrebne zaradi odobritve medpodjetniškega pravilnika. Namen nove različice je tudi izboljšati kakovost storitev, predvsem z uvedbo kod „namen plačila“ in „končni nalagodajalec/prejemnik“, ki sta bili spremenjeni tudi v pravilniku za KPS, pa tudi z novimi podrobnimi postopki za obravnavo izjem in spremembo veljavnosti pooblastil z 18 na 36 mesecev.

6 Direktiva 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi direktive 97/5/ES.

7 Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2560/2001 z dne 19. decembra 2001 o čezmejnih plačilih v eurih.

8 Glej stran http://ec.europa.eu/internal_market/payments/cross-border/index_en.htm.

ki veljajo za ustrezne nacionalne produkte direktne obremenitve. Poleg tega se bo z revizijo najkasneje do 1. januarja 2010 prag izvzetja za obveznost poročanja za namene plačilne bilance zvišal z 12.500 EUR na 50.000 EUR, vključena pa je tudi „klavzula o izteku“ obveznosti poročanja za namene plačilne bilance najkasneje do 1. januarja 2012, kar pomeni, da bo obveznost poročanja, ki temelji na plačilnih sporočilih, na ta dan prenehala. Revidirana uredba bo dodatno spodbudila proces vzpostavitve SEPA.

Leto dni pred uvedbo DOS še vedno obstaja vrsta odprtih vprašanj in ta vprašanja predstavljajo oviro za pravočasno uvedbo in uspešno uveljavitev tega plačilnega instrumenta. Med njimi je najpomembnejša razprava o multilateralni medbančni proviziji (*multilateral interchange fee* – MIF). V pomoč pri pravočasni uvedbi je ECB v tesnem sodelovanju z Evropsko komisijo predlagala možno rešitev⁹. V prehodnem obdobju, ki se začne 1. novembra 2009, bi bila privzeta multilateralna medbančna provizija za DOS na nacionalni ravni lahko enaka multilateralni medbančni proviziji za domače direktne obremenitve, pod pogojem, da domača multilateralna medbančna provizija na ta dan obstaja, uporabljala pa bi se tako dolgo, dokler nacionalna zakonodaja (o varstvu konkurence) to domačo provizijo dovoljuje. S tem bi poslovni modeli bank na kratki rok ostali neprizadeti, s čimer bi se zagotovili enaki pogoji poslovanja za DOS na nacionalni ravni in za obstoječe sheme direktnih obremenitev, kar bi pospešilo migracijo na DOS na nacionalni ravni. Po tem pristopu predstavljajo plačilni računi tisto osnovo, po kateri se ugotovi, ali gre za domačo ali čezmejno transakcijo (npr. po oznaki države v kodah IBAN in BIC). Evropska komisija bi zamisel o privzeti multilateralni medbančni proviziji za čezmejne DOS sprejela pod pogojem, da je ta ustrezno utemeljena in prehodna, torej v veljavi samo določeno omejeno obdobje. Na osnovi predloga ECB in Evropske komisije je ECB nadalje predlagala, da se v prehodnem obdobju uvede čezmejna multilateralna medbančna provizija za DOS. Glavni elementi tega predloga so naslednji: 1) privzeta prehodna multilateralna medbančna provizija za čezmejne DOS

je določena na ravni 8,8 centa¹⁰, kar je treba razumeti tudi kot zgornjo mejo; 2) nemudoma je treba odpreti razpravo med Evropsko komisijo in EPC o dolgoročnem finančnem modelu za DOS, ki naj bi se po možnosti končala s sprejetjem konkretnega sporazuma do konca prvega četrtletja leta 2009, in 3) prehodna multilateralna medbančna provizija za čezmejne DOS se uporablja samo za vnaprej določeno časovno obdobje, v katerem se banke lahko pripravijo na dolgoročni finančni model za DOS.

Ena od možnih ovir za kasnejšo hitro uveljavitev DOS je nezadovoljstvo končnih uporabnikov na glavnih trgih direktnih obremenitev s sedanjo ravno storitev in varnosti DOS. V tej zvezi je EPC pred kratkim v pravilnik za DOS vključil varnostna načela, ki so s tem postala obvezna za vse udeležence v shemi. Eurosistem od vsake banke pričakuje, da bo vzdrževala zglede postopke upravljanja s tveganji ter tako prispevala k varnosti in privlačnosti sheme DOS kot celote. Kar se tiče ravni storitev, bi morale banke ponuditi konkretnim zahtevam prirejene rešitve, bančne skupnosti pa bi morale na ravni svoje skupnosti oblikovati pregledne dodatne opsijske storitve (*Additional Optional Services* – AOS) za tiste stranke ali skupnosti, ki so vajene določene ravni domačih storitev, ki jih DOS zaenkrat še ne omogoča. Poleg tega bi EPC, nacionalna bančna združenja in posamezne banke lahko bolj poudarjale prednosti DOS, začeniši z obveščanjem tistih bodočih uporabnikov, ki bi z DOS pridobili največ, torej velikih gospodarskih družb ter malih in srednje velikih podjetij s strankami v več državah.

EPC, nacionalni migracijski odbori, javna uprava in nacionalni zakonodajni organi bi si morali skupaj prizadevati za rešitev odprtih vprašanj in odpravo preprek na poti do uvedbe in uveljavitve DOS, npr. s tem, da jasno napovejo datum uvedbe, zagotovijo neprekinjeno veljavnost obstoječih pooblastil, zaključijo razpravo o multilateralnih medbančnih provizijah,

9 Glej sporočilo ECB za javnost z dne 4. septembra 2008; http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2008/html/pr080904_1.en.html

10 Mediana, izračunana na osnovi obstoječih nacionalnih multilateralnih medbančnih provizij.

izpolnijo zahteve strank in okrepijo dejavnosti obveščanja. Poleg tega se zdi priporočljivo, da bi EPC poskrbel za to, da sta načrt testiranja in infrastruktura za testiranje procesiranja DOS pripravljena. Ne glede na to bi bilo koristno, da bi EPC čim prej odprl proces pristopa za uvedbo DOS 1. novembra 2009 in spremljal dosegljivost znotraj sheme DOS, tako da bi se migracija lahko hitro začela.

1.3 NADGRAJEVANJE KREDITNIH PLAČIL IN DIREKTNIH OBREMNITEV SEPA

Plačilni instrumenti SEPA zagotavljajo, da so eurska plačila med poljubnima dvema plačilnima računoma znotraj območja SEPA obdelana tekoče in brez ročnega posega. Ustaljeni izraz za to je avtomatizirano procesiranje plačil (*straight-through-processing* – STP). Za velike gospodarske družbe, javne uprave, mala in srednje velika podjetja ter potrošnike se bodo resnične prednosti pokazale potem, ko bodo vsa eurska plačila postala „avtomatizirana od začetka do konca“, kar pomeni, da so od ene do druge stranke tekoče obdelana brez potrebe po ročnem posegu. Pogoji za to je, da plačilni instrumenti SEPA vsaki stranki omogočajo, da elektronsko opravi plačilo in prejme elektronsko potrdilo, ko je plačilo poravnano. Kot je opisano v razdelku 1.1, Eurosistem poziva banke, da kot minimalno storitev ponudijo standardizirana sporočila v domenah komitent–banka in banka–komitent. Poleg tega bi se bilo treba posvetiti standardizaciji tehnične izmenjave sporočil med bankami in komitenti, tj. segmentu sporočil, ki uporabnikom v več državah omogoča, da isto tehnično aplikacijo uporabljajo v odnosu z več bankami.

Eurosistem spodbuja razvoj novih medbančnih pravil poslovanja in standardov, ki temeljijo na kreditnih plačilih in direktnih obremenitvah SEPA. Oktobra 2007 je kot nadgradnjo evropske pobude na področju e-računov (*European E-Invoicing Initiative*) Evropska komisija sklenila ustanoviti strokovno skupino za e-račune, katere cilj je pripraviti evropski okvir za e-račune. Namen okvira je vzpostaviti skupno konceptualno strukturo, ki bi olajšala izvajanje

storitev e-računov v vsej Evropi v odprti in interoperabilni obliki. Sedanje storitve e-računov s tem ne bi zastarale, vendar pa bi okvir moral opredeliti zahteve, ki bi tem rešitvam omogočile popolno uskladitev teh rešitev z zahtevami SEPA. Vmesno poročilo bo objavljeno pred koncem leta 2008. Končno poročilo bo predvidoma nared do konca leta 2009 in bo med drugim obravnavalo pravne zahteve, poslovne zahteve, omrežne modele in standarde. Na osnovi okvira bi izvajalci storitev morali imeti možnost, da storitve e-računov ponudijo svojim strankam v celotnem območju SEPA. Strokovna skupina je svoje delo organizirala v treh vzporednih delovnih kanalih: 1) pravne in regulatorne zahteve; 2) poslovne zahteve; 3) omrežne storitve z ustreznimi standardi. V več evropskih državah so e-računi že v uporabi. Prihranijo precej stroškov in so varčni do virov, saj skoraj ves papir in ročno delo v plačilnem procesu postane nepotrebna. Z e-upravo, vključno z javnim naročanjem, bi lahko ustvarili velike prihranke. E-računi so ključni element vsake pobude za e-upravo in bi jih bilo po možnosti najbolje uvesti hkrati s shemami SEPA. Delo strokovne skupine je zato velikega pomena za SEPA in bi se moralo nadaljevati s polno paro, da se ne bi pojavile razdrobljene nacionalne rešitve.

Decembra 2007 je EPC sklenil oblikovati okvir, ki bi strankam omogočil, da opravljajo plačila SEPA v spletnih trgovinah. Tehnična plat okvira e-plačil se pripravlja v povezavi z modelom e-poslovanja za rešitev e-pooblastil za direktne obremenitve SEPA. Razvoj okvira je dodatno spodbudila javna razprava, ki je v sodelujočih državah potekala v drugi polovici leta 2007. Splošna zamisel je, da bi bilo okvir mogoče uporabiti za kateri koli plačilni instrument SEPA. Vseeno pa je prvi korak spletno izvajanje kreditnih plačil SEPA. Uporabniki bodo spletna plačila opravljali preko svoje elektronske banke. Eurosistem EPC spodbuja, da okvir za e-plačila dokonča do konca leta 2009.

V zvezi z m-plačili je EPC sklenil, da bo k sodelovanju skušal pritegniti ponudnike mobilne telefonije. Junija 2008 je podpisal pogodbo o sodelovanju z združenjem ponudnikov mobilne

telefonije GSMA. Namen je vzpostaviti okvir za sodelovanje med bankami in mobilnimi operaterji, da bi razvili storitve, ki strankam omogočajo, da plačila SEPA opravljajo preko mobilnega telefona. Prvi projekt predvideva uporabo SIM-kartice v mobilnem telefonu in tehnologije NFC (*Near Field Communication*) za plačevanje z mobilnim telefonom. Podobni pilotski projekti trenutno potekajo v več nacionalnih okoljih, namen sporazuma o sodelovanju pa je zagotoviti, da bi bilo vse aplikacije mogoče uporabljati v celotnem območju SEPA. Takšne storitve bi lahko razširile projekt SEPA, saj za potrošnike uvajajo nove in učinkovite oblike izvajanja plačil SEPA. Eurosistem pobudo zato podpira in pozdravlja vsakršen napredek, dosežen v tem okviru.

Z oblikovanjem storitve prednostnih plačil je evropsko bančno združenje za euro (EBA) pokazalo, da pobude za evropska plačila lahko potekajo tudi zunaj EPC. Eurosistem pozdravlja dejstvo, da je poslovna pravila in standarde za to storitev EBA oblikovala tako, da so neodvisni od procesne infrastrukture (tj. prednostna plačila je mogoče obdelati in poravnati v plačilnih sistemih EURO1 in TARGET2). EBA je EPC predlagala, da razmisli o preoblikovanju te storitve v shemo SEPA in o njenem prenosu v enoto EPC za upravljanje shem (*Scheme Management Entity*), ki je logična organizacija za upravljanje shem SEPA.

1.4 ROK ZA MIGRACIJO NA KREDITNA PLAČILA IN DIREKTNE OBREMITVE SEPA

V fazi migracije obstajajo nacionalne plačilne sheme in sheme SEPA ena poleg druge. Dvojnost procesiranja plačil v shemah SEPA ter v obstoječih shemah za kreditna plačila in direktne obremenitve je v začetnem obdobju zato neizogibno. Na daljši rok pa bi bila dvojnost procesiranja draga tako za banke kot za njihove stranke, kot je razvidno iz petega poročila o napredku, študije ECB „Ekonomski učinki enotnega območja plačil v eurih“¹¹ ter študije z naslovom „SEPA: možne konkurenčne prednosti na kocki“ (*SEPA: potential benefits at stake*), ki jo je pri svetovalni družbi Capgemini naročila

Evropska komisija¹². Tega mnenja je tudi vedno večje število velikih gospodarskih družb ter malih in srednje velikih podjetij, ki vse odločnejše zahtevajo odpravo starih nacionalnih instrumentov, saj bo vzdrževanje teh in instrumentov SEPA zanje zelo drago.

Poleg tega bi v primeru, če bi nacionalne sheme kreditnih plačil in direktnih obremenitev dalj časa obstajale vzporedno s kreditnimi plačili in direktnimi obremenitvami SEPA, obstajala nevarnost, da se KPS in DOS uporabljajo samo za čezmejna plačila, nacionalne sheme pa še naprej za nacionalne transakcije (t. i. scenarij „mini-SEPA“). Ob takšnem ločevanju bi KPS in DOS zelo težko dosegli zadostno število transakcij za povrnitev vloženih sredstev in za izkoristek ekonomij obsega, ki jih prinaša SEPA. Po tem scenariju bi plačilni promet ostal razdrobljen, konkurenčne prednosti, ki jih uporabnikom omogoča enotni trg plačil, pa ne bi bile izkoriščene.

Da bi se izognili dolgemu in dragemu procesu migracije na KPS in DOS ali scenariju „mini-SEPA“, v katerem ugodnosti okolja SEPA niso izkoriščene, je pomembno, da glavni deležniki, kot so velike gospodarske družbe in javne uprave v euroobmočju na KPS in DOS migrirajo čim prej. Seveda so privlačni produkti in razumljiva obvestila bank prvi korak v prepričevanju teh strank, da migrirajo. Naslednji korak je odprava zmotne predstave, ki je prisotna med nekaterimi tržnimi udeleženci, da je migracijo na SEPA mogoče odlagati v nedogled. Vsem tržnim udeležencem mora biti jasno, da bodo nacionalne sheme kreditnih plačil in direktnih obremenitev v euroobmočju postopno odpravljene. To je mogoče doseči z določitvijo realističnega, vendar ambicioznega roka za vsako od teh storitev. Eurosistem si bo še naprej prizadeval za splošno soglasje med deležniki glede tega, da je nujno treba določiti rok zaključka migracije. Obstaja več, tudi postopnih, načinov za doseg tega

11 „The economic impact of the Single Euro Payments Area“, avtor Heiko Schmiedel, ECB Occasional Paper št. 71 (avgust 2007) <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecbocp71.pdf>

12 Glej stran http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-capgemini_study-final_report_en.pdf

roka: IBAN bi lahko postal obvezen podatek v plačilih, standardna sporočila SEPA bi lahko postala obvezna za eurska plačila, kliring kreditnih plačil in direktnih obremenitev, ki niso v shemah SEPA, bi bilo mogoče postopno odpraviti, ali pa bi se bančne skupnosti lahko dogovorile, da svoje nacionalne plačilne sheme migrirajo na SEPA. Upravičeno je tudi mnenje, da bi glede na to, da so banke družno uvedle plačilne instrumente, te lahko tudi družno odpravile in jih nadomestile s podobnimi instrumenti, s katerimi bi uporabnikom v euroobmočju omogočile poslovanje v celotnem območju SEPA in tako odpravile ovire za vseevropsko konkurenco na evropskem trgu plačil malih vrednosti. Obstajajo tudi različni načini izvedbe izbranih ukrepov: samoregulacija bančnega sektorja, nacionalna zakonodaja, zakonodaja Skupnosti ali uredba ECB. Eurosistem se bo z deležniki posvetoval glede oblike in časa za postavitvev roka, kot tudi glede roka samega.

2 SEPA ZA KARTICE IN NASTANEK DODATNIH EVROPSKIH KARTIČNIH SHEM

2.1 SEPA ZA KARTICE: NAPREDEK IN USMERITVE

SEPA za kartice se je začela 1. januarja 2008, ko so banke začele razdeljevati, izdajati, pridobivati ali kako drugače obdelovati plačilne kartice, ki so skladne s kartičnim okvirom SEPA. Migracija na EMV, ki je pomemben gradnik SEPA za kartice, dobro napreduje. Poleg tega je več posameznih kartičnih shem svoja pravila prilagodilo zahtevam SEPA. Vseeno ostaja vprašljivo, ali so vse kartične sheme dejansko ločile dejavnosti procesiranja od funkcij upravljanja sheme. Na splošno je bila uvedba SEPA za kartice manj opazna kot kreditno plačilo SEPA. Razlog je predvsem v tem, da se je EPC odločil, da ne bo vzpostavil sheme SEPA za kartična plačila, ampak je namesto tega leta 2005 oblikoval kartični okvir SEPA. V četrtem poročilu o napredku je Eurosistem ocenil, da je kartični okvir SEPA splošen dokument, ki ga je mogoče interpretirati na različne načine.

Kasneje je EPC na osnovi pogovorov z Evropsko komisijo objavil dokument z naslovom „Vprašanja in odgovori, ki pojasnjujejo ključne vidike kartičnega okvira SEPA“ (*Questions & Answers clarifying key aspects of the SEPA Cards Framework*) (junij 2008). V njem je med drugim pojasnil, da bi v okviru SEPA za kartice morale vse kartične sheme pregledati svoja pravila in jih po potrebi prilagoditi, tako da sprejemanje, pridobivanje in izdajanje niso omejeni z državnimi mejami. Po drugi strani sheme niso dolžne dejansko izdajati, pridobivati in sprejemati kartic po vsej Evropi, saj gre tu za poslovne odločitve bank, trgovcev in imetnikov kartic. Drugo pomembno pojasnilo se nanaša na pravico trgovcev, da določenih kartic ne sprejmejo ali da za nekatere kartične transakcije zaračunajo nadomestilo¹. Eurosistem v tem vidi pomembno protiutež določenim kartičnim shemam in vrstam kartic (npr. trgovske kartice), ki zaradi multilateralnih medbančnih provizij ali iz drugih razlogov za trgovce predstavljajo veliko finančno breme. Odločitev o uporabi kartice za določeno plačilo in pogojih sprejetja bi morala skupaj sprejeti stranka in trgovec. Da bo popolnoma jasno – Eurosistem ne zagovarja nadomestil za vse kartične transakcije, saj so kartice

pogosto učinkovitejše plačilno sredstvo od drugih oblik plačevanja, npr. gotovine ali čekov. Vseeno pa bi razlike v stroških med karticami morale biti pregledne in imeti primerno ceno, tako da bi se pri izbiri plačilnega instrumenta uporabnik zavedal stroškov, ki so povezani z enim ali drugim instrumentom. Eurosistem je prepričan, da so ta in druga pojasnila odpravila nekatere nesporazume na trgu, zaradi katerih so se razmere razvijale v drugačni smeri od ciljev SEPA, pri katerih gre za učinkovitejšo konkurenco in večjo učinkovitost.

Eurosistem poziva EPC, da poda dodatna pojasnila v zvezi z odprtimi vprašanji o kartičnem okviru SEPA, npr. o zahtevi, da morajo kartične sheme ločiti upravljanje sheme od procesiranja kartičnih transakcij. Poleg tega bi moral EPC nujno vzpostaviti mehanizme, s katerimi bi spremljal izvajanje kartičnega okvira SEPA s strani bank in kartičnih shem.

Da bi evropskemu bančnemu sektorju pomagal vzpostaviti SEPA za kartice, Eurosistem obravnava možnost, da bi za kartične sheme oblikoval merila skladnosti z zahtevami SEPA in pripadajoč referenčni okvir. Enako kot pri kreditnih plačilih SEPA spremlja Eurosistem tudi potek uveljavljanja SEPA za kartice. Na osnovi informacij, ki jih bo zbiral pri kartičnih shemah, bankah (preko EPC), procesnih centrih, ki pridobivajo kartice, in po možnosti bankah pridobiteljicah, bo sestavljajal „kazalnike kartic SEPA“.

¹ To je v skladu z direktivo o plačilnih storitvah, ki nadomestila dopušča v členu 52.3: „Ponudnik plačilnih storitev prejemniku plačila ne prepreči, da od plačnika zahteva plačilo nadomestila ali da mu ponudi znižanje za uporabo določenega plačilnega instrumenta. Vendar pa lahko države članice zaradi potrebe po spodbujanju konkurenčnosti in uporabe učinkovitih plačilnih instrumentov prepovedo ali omejijo pravico do zaračunavanja nadomestil“. Ozadje je predstavljeno v uvodni izjavi (42): „Zaradi spodbujanja preglednosti in konkurence ponudnik plačilnih storitev ne bi smel preprečiti prejemniku plačila, da od plačnika zahteva plačilo nadomestil za uporabo določenega plačilnega instrumenta. Medtem ko je treba prejemniku plačila omogočiti, da poljubno zaračuna nadomestila za uporabo določenega plačilnega instrumenta, bi se lahko države članice odločile prepovedati ali omejiti takšno prakso, če je to po njihovem mnenju upravičeno zaradi neprimerne oblikovanja cen ali morebitnih negativnih posledic takšnega oblikovanja cen za uporabo nekega plačilnega instrumenta, pri čemer bi morale upoštevati, da je treba spodbujati konkurenco in uporabo učinkovitih plačilnih instrumentov“.

Kot je napovedal v petem poročilu o napredku, je Eurosistem preučil koncept okvira spremljanja kartičnih provizij, s čimer se je odzval na opozorila, da bi se zaradi SEPA za kartice provizije za potrošnike in trgovce v nekaterih državah lahko povečale. Čeprav takega okvira ni bilo mogoče vzpostaviti, bo Eurosistem pozorno spremljal razmere.

2.2 STANDARDIZACIJA KARTIC

Na področju standardizacije kartic EPC v sodelovanju s številnimi deležniki zaključuje pripravo celovitega okvira zahtev za kartična plačila (dokument EPC „Zvezek o standardizaciji kartic SEPA“ (*SEPA Cards Standardisation Volume*)), ki naj bi bil končan do konca leta 2008. Okvir zajema vse domene kartičnih plačil, tj. kartica–terminal, terminal–pridobitelj, pridobitelj–izdajatelj ter certifikacija in potrditev ustreznosti opreme. EPC je uspešno vplival na obstoječe evropske pobude za standardizacijo in dosegel, da so pobudniki uskladili svoja prizadevanja.

Vendar pa je – deloma tudi zaradi kompleksnosti problematike – okvir v sedanjem stanju še daleč od tega, da bi predstavljal niz standardov, pripravljenih za uvedbo na trgu, saj v nasprotju s prejšnjimi predvidevanji ne vključuje funkcionalnih in tehničnih specifikacij. Zato je verjetneje, da dejanskih standardov ne bo pripravil EPC, ampak zgoraj omenjene standardizacijske pobude, EPC pa jih bo nato sprejel kot standarde SEPA za kartice. Za ta korak bi bilo treba določiti nov rok, in sicer najkasneje konec leta 2009, saj prizadevanja teh standardizacijskih pobud dobro napredujejo. V vsakem primeru mora EPC z obveščanjem in spodbujanjem uveljavitve kartičnih standardov SEPA poskrbeti za ustrezno nadaljevanje teh pobud.

V zvezi z vsebino standardov in v kontekstu standarda ISO 20022 se je v letu 2008 začel razvoj sporočilnih standardov za avtorizacijo, kliring in poravnavo kartičnih transakcij. Sočasno je Berlinska skupina, ki jo sestavljajo različni udeleženci kartičnega trga, pripravljala niz pravil za kliring kartičnih transakcij, pri čemer se je oprla

na delo, ki je bilo opravljeno na osnovi standarda ISO 20022. Zaenkrat EPC očitno še ni ocenil, da bi standard ISO 20022 lahko postal panožni standard za kartična sporočila. Kot odprt standard bi ISO 20022 evropskemu bančnemu sektorju zagotovil neodvisnost od lastnikov lastniških standardov oz. njihove uveljavitve. EPC je zato vabljen, da obravnava najnovejša dogajanja v zvezi s tem standardom in jih vključi v svoj program standardizacije na področju kartic.

Mogoče je, da nekateri standardi, ki jih je izbral EPC, ne bodo v celoti izpolnili zahtev evropskih deležnikov. Eurosistem priporoča, da EPC k sodelovanju v programu standardizacije kartic SEPA tesneje in v bolj strukturirani obliki pritegne vse deležnike (npr. izdelovalce terminalov, procesne centre, pa tudi trgovce in imetnike kartic). Poleg tega odvisnost od svetovnih standardizacijskih prizadevanj, v katerih imajo vodilno vlogo mednarodne kartične sheme, Evropa pa ni ustrezno zastopana, ne vodi k optimalnim rezultatom za evropske deležnike. Upoštevati je treba vse vidike standardizacije, saj ima ta poleg neposrednih pozitivnih učinkov lahko tudi negativne stranske učinke. Primer je zahteva mednarodnih kartičnih shem za naložbe v ukrepe za varnost terminalov in podatkov pri obdelavi podatkov z magnetnega traku na kartici, ki za kartice, izdane v SEPA, ne bo več smiselna, saj je bila za avtorizacijo kartice in potrditev identitete imetnika kartice izbrana tehnologija čip EMV v povezavi z osebno identifikacijsko številko (PIN). Tako bodo evropski deležniki (sheme, procesni centri, banke in trgovci) poleg naložb v migracijo na EMV-kartice in EMV-terminale morali vlagati tudi v terminale, ki zagotavljajo varnost procesiranja kartic brez EMV-čipa, saj skupnosti izven Evrope ne vlagajo v varnejšo tehnologijo EMV. Eurosistem evropskemu plačilnemu sektorju priporoča, da uporablja nelastniške standarde (npr. standarde ISO), če ti obstajajo, kjer jih še ni, pa si prizadeva za njihovo oblikovanje.

V zvezi s certifikacijo za varnostno oceno za kartice in terminale Eurosistem ugotavlja, da se v Evropi trenutno uporabljajo najrazličnejši certifikacijski okviri. Certifikacijski okvir sestavljajo varnostne zahteve za kartice in terminale,

ki jih določijo kartične sheme, ocene novih kartic in terminalov, ki jih izdajo testni laboratoriji, certifikacija rezultatov testiranj, ki jo opravi certifikacijski urad, in končno potrditev ustreznosti novih kartic in terminalov, ki jo opravijo kartične sheme. Za vzpostavitev usklajenega okvira morajo biti izpolnjeni trije pogoji: prvič, okvir mora uživati zaupanje; drugič, zagotoviti mora ustrezno in primerljivo raven varnosti za kartice in terminale, ki se uporabljajo v SEPA; in tretjič, izdelovalci kartic in terminalov morajo imeti možnost, da certifikate za celotno območje SEPA pridobijo od enega od certifikacijskih uradov (po konceptu „vse na enem mestu“). Eurosistem poudarja, da je potreben vseevropski certifikacijski okvir, ki uživa zaupanje, zato bo preučil možne poti naprej, npr. v smeri medsebojnega priznavanja certifikacijskih uradov. EPC je vabljen, da prizna tiste certifikacijske urade, ki izpolnjujejo zahteve kartičnega okvira SEPA.

Plačilnemu sektorju Eurosistem hkrati priporoča, da se dejavno vključi v svetovne standardizacijske pobude in si tako zagotovi ustrezen vpliv na razvoj standardov. EPC bi v tem pogledu lahko storil več s tem, da bi oblikoval skupno stališče evropskih bank do teh standardizacijskih pobud. Za to bi lahko uporabil svoje povezave z ustreznim odborom ISO kot tudi svoj sedež v svetovnem odboru združenja EMVCo in v svetu za varnostne standarde sektorja plačilnih kartic (PCI SSC). In končno, Eurosistem poziva EPC ali predstavnika evropskih kartičnih shem, da postane član EMVCo in PCI SSC, vse dokler te lastniške standarde uporablja evropski plačilni sektor.

2.3 SKLADNOST TRIPARTITNIH KARTIČNIH SHEM Z ZAHTEVAMI SEPA

Eurosistem je v svojem petem poročilu o napredku (julij 2007) izjavil, da bo nadalje proučil vprašanje skladnosti tripartitnih kartičnih shem z zahtevami SEPA. Rezultati so predstavljeni v tem razdelku. V prvi vrsti je Eurosistem mnenja, da zahteva glede skladnosti s SEPA velja za vse udeležence na trgu kartic, in sicer v skladu z zahtevami in roki iz kartičnega okvira SEPA, ki ga je pripravil EPC, in iz poročila „Stališče

Eurosistema do SEPA za kartice” (november 2006). Z vidika imetnikov kartic so razlike med tri- in štiripartitnimi kartičnimi shemami komaj opazne. Tripartitne kartične sheme tekmujejo s štiripartitnimi shemami, ki ponujajo podobne vrste storitev. Splošni cilj bi torej moral biti, da tripartitne kartične sheme v največji možni meri postanejo skladne z zahtevami SEPA.

Po mnenju Eurosistema pa bi morale biti „čiste” tripartitne kartične sheme, tj. kartične sheme, ki izdajanje in pridobivanje izvajajo v okviru lastnega subjekta, izvzete iz zahtev kartičnega okvira SEPA glede prostega dostopa do sheme, ločitve sheme od procesiranja transakcij ter čezmejnega izdajanja in pridobivanja, ker to ne bi bilo združljivo z njihovim specifičnim poslovnim modelom in organizacijsko strukturo. Sheme pa bi morale upoštevati druge zahteve iz kartičnega okvira SEPA, kot na primer tehnične standarde na področju kartic in terminalov.

Za tripartitne kartične sheme z imetniki licence je zaradi specifičnega poslovnega modela in trenutno razmeroma majhnega tržnega deleža potreben prilagojen pristop. Po razpravah s tržnimi udeleženci je bilo dogovorjeno, da bi bilo možno delno izvzetje iz zahtev skladnosti s SEPA, vsaj za nekaj časa. Izjeme se nanašajo na prost dostop do sheme, ločitev sheme od procesiranja transakcij ter izdajanje licence za celotno območje SEPA. Cilj zahtev iz kartičnega okvira SEPA, ki zadevajo prost dostop do sheme in ločitev sheme od procesiranja transakcij pri avtorizaciji, kliringu in poravnavi, je odpraviti ovire konkurenci na področju storitev v omrežnih dejavnostih, ki zahtevajo določeno bistveno infrastrukturo (tj. ponuditi konkurenčne kartične storitve prek nevtralne infrastrukture za procesiranje transakcij). Te zahteve so manj primerne za tripartitne kartične sheme z imetniki licence pod pogojem, da so vsa pogodbeno razmerja imetnikov licence res strogo vezana na kartično shemo.² Kljub temu bi moralo biti imet-

2 Vsa pogodbeno razmerja imetnikov licence morajo biti strogo vezana na kartično shemo, tj. dogovori so dvostranski, med imetniki licence ni nobenih povezav ali dogovorov, imetniki licence se ne smejo med seboj ali kolektivno dogovarjati o provizijah ali pravilih članstva, imetniki licence ne smejo sodelovati pri upravljanju oziroma vodenju sheme.

niku licence dovoljeno, da sodeluje s procesnim centrom po lastni izbiri, tako na strani izdajanja kot pridobivanja, saj bi to spodbujalo razvoj učinkovitega in konkurenčnega trga procesiranja kartičnih transakcij. Shema bi na shemo samo lahko omejila le avtorizacijo, kliring in poravnavo. Poleg tega bi morale biti sheme glede svojega poslovnega modela in licenčnih kriterijev pregledne (tj. glede načina oddaje prošnje za licenco in meril za izbor), ne da bi to omejilo njihove pristojnosti odločanja pri izdajanju licence. Kar zadeva izdajanje licence za celotno območje SEPA, je bilo ugotovljeno, da so nekatere tripartitne kartične sheme svojim imetnikom licence izdale dovoljenje za poslovanje samo v okviru ene države, vendar na podlagi izključnega dogovora. Te sheme bi morale delati v smeri, da bi svojim imetnikom licence dovolile aktivno čezmejno izdajanje in pridobivanje, kar bi lahko storile po korakih, s tem da bi najprej dovolile pasivno čezmejno izdajanje in pridobivanje. V petih letih, tj. najkasneje do konca leta 2013, bi morali imeti imetniki licence dovoljenje, da aktivno delujejo v celotnem območju SEPA.

In nazadnje, tripartitnim kartičnim shemam, ki delujejo nacionalno ali celo regionalno in imajo majhen tržni delež na trgu kartic (manj kot 5% skupnega števila kartičnih transakcij na posameznem trgu), so lahko dovoljena odstopanja, če ustrezna nacionalna centralna banka meni, da je to potrebno.

Eurosistem bo natančno spremljal razvoj tripartitnih kartičnih shem in učinek, ki bi ga zgoraj omenjena odstopanja lahko imela na druge tržne udeležence na področju SEPA za kartice. To lahko privede do ponovne presoje zgornjih odstopanj ali pogojev zanje.

2.4 NASTANEK DODATNIH EVROPSKIH KARTIČNIH SHEM

V luči dogajanj na področju SEPA za kartice je Eurosistem nadalje razvil svoje zamisli o nastanku dodatne evropske kartične sheme. Te je že predstavil v petem poročilu o napredku (julij 2007) in v poročilu z naslovom „Stališče

Eurosistema do SEPA za kartice” (november 2006). Eurosistem bi želel, da je trg na področju kartičnih plačil ambicioznejši. Kartice postajajo najpomembnejši plačilni instrument v euroobmočju (pogosteje se uporablja samo gotovina), številni evropski državljani pa se vsak dan zanašajo na kartice. So varen, učinkovit in zanesljiv plačilni instrument. V številnih državah je še vedno veliko možnosti za rast kartičnega poslovanja. Poleg tega predstavljajo kartice odlično priložnost za banke, da zmanjšajo uporabo gotovine, ki je po številnih navedbah zanje dokaj draga, enako pa velja tudi za trgovce in družbo v celoti.

Projekt SEPA za kartice naj bi prek postopne odprave pravnih, tehničnih in s shemami pogojenih ovir ter z vzpostavitvijo konkurence na področju shem, izdajanja, pridobivanja, sprejemanja in procesiranja prinesel večjo izbiro in učinkovitost. Eurosistem pa opazuje, da je trg še vedno zelo razdrobljen vzdolž državnih meja ter da se čezmejne kartične transakcije skoraj izključno izvajajo z uporabo dveh mednarodnih kartičnih shem. Medtem pa so nacionalne kartične sheme izpostavljene tveganju, da bodo izginile, saj banke očitno ponovno razmišljajo o svojem sodelovanju v njih. Konkurenca bi se lahko zmanjšala na duopol mednarodnih shem, ki imata podoben poslovni model, ki ne ustreza več v celoti zahtevam trgovcev, bank in organov za varstvo konkurence.

V takšnih razmerah je potrebna evropska pobuda. Eurosistem pričakuje, da bo v prihodnjih letih nastala vsaj ena dodatna kartična shema, ki bo izpolnjevala zahteve imetnikov kartic, bank, trgovcev, organov za varstvo konkurence in Eurosistema. Eurosistem je od aprila 2008 dalje o tem razpravljal s pomembnejšimi evropskimi bankami in drugimi deležniki ter opazil povečano razumevanje in podporo. Trenutno obstaja več tržnih pobud za vzpostavitev takšne evropske kartične sheme, kar je po mnenju Eurosistema jasen znak, da je trg spoznal potrebo po takšni shemi. Eurosistem je seznanjen z evropsko zvezo plačilnih shem (*Euro Alliance of Payment Schemes – EAPS*), pobudo Monnet in pobudo PayFair ter je v stiku z njihovo

vimi predstavniki. EAPS povezuje šest kartičnih shem iz Nemčije, Italije, Španije, Portugalske, Velike Britanije in EUFISERV, pri čemer bodo kartice sodelujočih izdajateljev sprejete na vseh terminalih sodelujočih pridobiteljev. Pobuda Monnet proučuje možnost vzpostavitve nove sheme, za zdaj pa jo vodijo nemške in francoske banke. Payfair je zasebna pobuda, katere cilj je vzpostaviti debetno kartično shemo, namenjeno trgovcem. Eurosistem pozdravlja vse pobude ter ceni prizadevanja in dinamičnost pobudnikov. Eurosistem ne daje prednosti nobeni od teh pobud ali kateri koli novi pobudi, ki bi se še lahko pojavila. Čeprav imajo obstoječe pobude nekaj pozitivnih lastnosti, je treba nekatere lastnosti še izboljšati. EAPS bi se na primer moral jasno zavezati, da se bo enkrat v prihodnje povezal in postal običajna shema, projekt Monnet pa bi moral pritegniti več držav euro-območja.

Kljub prizadevanjem teh treh tržnih pobud za vzpostavitev dodatne evropske kartične sheme je, kot kaže, ena največjih ovir zastoj okrog možne multilateralne medbančne provizije, čeprav pomemben znak trgu predstavlja odločba Evropske komisije v primeru MasterCard (december 2007) in kasnejša odprava zajamčene multilateralne medbančne provizije znotraj EU s strani MasterCarda. Eurosistem svetuje, da vsi deležniki v sedanjih in novih kartičnih shemah sprejmejo tak pristop k multilateralni medbančni proviziji, ki bi bankam omogočal, da imetnikom kartic in trgovcem ponudijo takšne kartične produkte, ki bodo resnično konkurenčni gotovini. Da bi odtehtali posledično manjše prihodke bank (izdajateljic), bi morala nova shema bankam zagotoviti stroškovno učinkovitost, s tem da omogoči prosto izbiro procesiranja, ponudi vsaj osrednjo in osnovno storitev (možno bi bilo ponuditi tudi dodatne storitve, vendar posebej), se izogiba visoko tveganim plačilnim aplikacijam v osrednji storitvi (npr. plačila „brez prisotnosti kartice“ ali druge aplikacije z razmeroma visoko stopnjo goljufije in visokimi stroški), ohranja pristopnine za sodelovanje v shemi na nizki ravni ter vzpostavi stroškovno učinkovito in nezapleteno strukturo upravljanja in vodenja.

Poleg aktivnosti shem in pobud bi moral EPC razmisliti tudi o svoji aktivnejši, bolj uravnoteženi in daljnosežni vlogi na področju kartic. EPC bi na primer lahko ponovno pretehtal stališče, ki ga je zavzel v zvezi s SEPA za kartice, tj. da ne vzpostavi sheme SEPA za kartična plačila, ampak da razvije le kartični okvir SEPA. Zgoraj omenjena neugodna dogajanja na trgu kartičnih shem (tj. nadaljnja razdrobljenost po državah in tveganje zmanjšane konkurence), novejša znamenja, ki prihajajo od organov za varstvo konkurence v Evropi in drugod, počasen napredek pri standardizaciji na področju kartic, odvisnost od drugih akterjev ter nasprotovanje trgovcev bi bila prav lahko znamenja neustrezne umestitve evropskih bank na področju kartic. Najmanj, kar bi bilo treba storiti, je revidirati kartični okvir SEPA, da bi upošteval najnovejša dogajanja (npr. dejansko ločitev sheme od procesiranja, standardizacijo, tripartitne kartične sheme, politiko konkurence). Potrebno pa je precej več kot zgolj revidirati kartični okvir SEPA, če hoče EPC bolje spodbujati razvoj projekta SEPA za kartice.

Eurosistem vse evropske banke spodbuja, da se spoprimejo s tveganji, povezanimi s projektom SEPA za kartice, postanejo bolj angažirane, ohranijo ali prevzamejo strateški nadzor nad kartičnim trgovom v primerjavi z mednarodnimi kartičnimi shemami ter izkoristijo priložnosti, ki jih lahko prinese SEPA za kartice.

3 SEPA NA PODROČJU INFRASTRUKTURE

3.1 SEPA NA PODROČJU INFRASTRUKTURE: NAPREDEK IN USMERITVE

Učinki SEPA so bili doslej najbolj vidni na ravni infrastrukture, tj. subjektov, ki tvorijo sistem za medbančni prenos sredstev. Večina avtomatiziranih klirinških hiš, ki obdelujejo kreditna plačila v eurih, se je uskladila z zahtevami sheme KPS in ob podpori svojih informacijskih platform ta plačila obdeluje od njihove uvedbe januarja 2008. Več infrastruktur je naredilo korak od čisto domačih operacij k temu, da so postale vseevropske ponudnice storitev na pravem evrskem domačem trgu. Izbira je možna tudi med ponudniki osrednjih klirinških in poravnalnih storitev in tistimi, ki nudijo dodatne opcijske storitve bankam in bančnim skupnostim, dodatne storitve procesiranja bankam ali neposreden dostop gospodarskim družbam in javnim upravam. Eurosistem pozdravlja ta pristop in pričakuje odpravo vsakršnih obstoječih geografskih omejitev dostopa do infrastruktur za vse udeležence iz euroobmočja. Poleg tega ne bi smel nobene banke ali bančne skupnosti nihče prisiliti, da uporablja določeno infrastrukturo (bodisi v vlogi neposrednega ali posrednega udeleženca) ali določene lastniške tehnične standarde. Za zagotovitev interoperabilnosti naj bi vse infrastrukture na zahtevo vzpostavile povezavo s katero koli drugo infrastrukturo. V ta namen je Eurosistem v svojem petem poročilu o napredku opredelil štiri kriterije za oceno skladnosti infrastrukture z zahtevami SEPA: sposobnost procesiranja, dosegljivost, interoperabilnost in izbiro. Podrobnejši referenčni okvir je Eurosistem objavil aprila 2008.¹ Infrastrukture so bile pozvane, da referenčni okvir uporabljajo kot vodilo pri samooceni in da te ocene od septembra 2008 naprej javno objavijo, da bi se tržni udeleženci lahko prepričali, da so infrastrukture, ki jih uporabljajo, skladne z zahtevami SEPA. Do sedaj so prve infrastrukture na svojih spletnih straneh² že objavile samooceno, Eurosistem pa poziva tudi ostale, da sledijo temu zgledu. Popolna preglednost bi morala zagotoviti primerljivost samoocen in prispevati k izogibanju nedoslednostim in napakam.

Leta 2006 je EPC razvil okvir PEACH/CSM za vseevropske avtomatizirane klirinške hiše

(*Pan-European Automated Clearing House – PEACH*) in mehanizme kliringa in poravnave (*Clearing and Settlement Mechanism – CSM*) z namenom, da bi usmerjal procesiranje plačil znotraj shem SEPA. Da bi EPC dobil zagotovila glede procesiranja KPS, je septembra 2007 pozval infrastrukture, da povejo, ali nameravajo postati klirinško-poravnalni mehanizem, ki je skladen s shemami SEPA, in 15 infrastruktur je to potrdilo. Infrastrukture same so začele z delom pri razvoju in implementaciji okvira interoperabilnosti na področju infrastruktur za plačila malih vrednosti, saj so ugotovile, da za oblikovanje SEPA na področju infrastrukture okvir PEACH/CSM ne zadostuje. V drugi polovici leta 2007 je Evropsko združenje avtomatiziranih klirinških hiš (EACHA) objavilo tehnični okvir interoperabilnosti za procesiranje žiro plačil, skladnih s SEPA (*Technical Interoperability Framework for SEPA-compliant Giro Payments Processing*), ki ga avtomatizirane klirinške hiše lahko uporabijo kot podlago za dvostranske dogovore o interoperabilnosti, tj. za poenoteno medsebojno izmenjavo plačilnih nalogov. Okvir vključuje tudi vmesnik med avtomatiziranimi klirinškimi hišami in njihovimi strankami (tj. bankami in v nekaterih primerih podjetji in javno upravo), kar omogoča uporabo enotnega formata za izmenjavo podatkov s katero koli avtomatizirano klirinško hišo. Nato je oktobra 2007 pet avtomatiziranih klirinških hiš objavilo skupni sporazum o vzpostavitvi interoperabilnosti pri izmenjavi transakcij SEPA. Dvostranska izmenjava plačilnih nalogov med nekaterimi od teh avtomatiziranih klirinških hiš se je začela spomladi leta 2008. Medtem je EPC objavil dokument o tržnih praksah klirinško-poravnalnih mehanizmov v območju SEPA, ki zapolnjuje del vrzeli med pravilnikom za kreditna plačila SEPA, izvedbenimi smernicami in dejanskim stanjem klirinško-poravnalnih mehanizmov, ko gre za interoperabilnost. Eurosistem zato spodbuja vse deležnike (tj. EPC, EACHA

- 1 Kriteriji skladnosti infrastrukture z zahtevami SEPA in referenčni okvir so na voljo na strani <http://www.ecb.europa.eu/paym/sepa/components/infrastructures/html/tor.en.html>.
- 2 Do začetka novembra 2008 so svojo samooceno objavile BI-COMP/Banca d'Italia, Equens, Iberpay, RPS/Deutsche Bundesbank, Seceti in SIA-SBB.

in vse avtomatizirane klirinške hiše v euroobmočju), da nadaljujejo z delom v zvezi z interoperabilnostjo, vključno s skupnimi pravili glede dvostranskih dogovorov med avtomatiziranimi klirinškimi hišami.

3.2 PROCESIRANJE KREDITNIH PLAČIL, DIREKTNIH OBREMNITEV IN KARTIČNIH PLAČIL

Eurosistem pričakuje izboljšanje učinkovitosti v srednjeročnem obdobju, če bo za procesiranje „žiro“ in kartičnih plačil mogoče uporabljati enake sporočilne standarde (ISO 20022 UNIFI) in isto infrastrukturo. Poleg tega bi se z vstopom „žiro“ procesnih centrov v procesiranje kartičnih plačil povečalo število konkurentov. Kar zadeva konkurenco, je seveda bistveno, da je procesiranje resnično neodvisno (tj. ni lastniško, povezano ali vezano na kartično shemo). Ob povečani konkurenci se bodo verjetno bistveno zmanjšale provizije za kartično procesiranje, kliring in poravnavo.

Kot ugotavlja Eurosistem, trditve, da je treba imeti ločen sistem za žiro in kartično procesiranje, znotraj SEPA zaradi tehničnega napredka ne držijo več. V številnih državah euroobmočja je procesiranje domačih kreditnih plačil in/ali direktnih obremenitev običajno potekalo prek subjektov, ki ne izvajajo procesiranja (domačih) kartičnih transakcij (tj. prenosa zahtevkov za avtorizacijo, kliringa in poravnave). Med razlogi za takšno delitev dela so bili ustroj sektorja (npr. prisotnost avtomatizirane klirinške hiše), drugačne poslovne potrebe, ki jih narekuje prenos zahtevkov v realnem času za kartično avtorizacijo, in različni tehnični standardi.

Poleg tega Eurosistem ugotavlja, da je bil okvir PEACH/CSM, ki ga je razvil EPC, koristen pri vzpostavitvi SEPA na področju infrastrukture za kreditna plačila. Eurosistem zato sedaj poziva EPC, da razvije podoben okvir za procesiranje kartičnih transakcij ali da obstoječi okvir PEACH/CSM spremeni tako, da bo izrecno vključeval tudi to. Okvir bi določal pravila za procesiranje kartičnih transakcij SEPA (tj. avtorizacijo, kliring in poravnavo) na enak način

kot jih obstoječi okvir PEACH/CSM določa za kreditna plačila SEPA in direktne obremenitve SEPA. Čeprav kartični okvir SEPA že vsebuje nekatere smernice za procesiranje kartičnih transakcij, bi poseben „okvir za procesiranje kartičnih transakcij“ pojasnil zahteve. EPC bi pozval infrastrukture, da pristopijo k okviru, s čimer bi dobil jasnejšo podlago za preprečevanje neizpolnjevanja pomembnih zahtev, ki jih trenutno vsebuje kartični okvir SEPA, kot je na primer ločevanje kartične sheme od procesiranja. Učinkovita ločitev naj bi obsegala pravno, finančno in informacijsko ločitev ter tudi ločen sistem upravljanja in vodenja. V naslednjem koraku, podobno kot pri kreditnih plačilih, bodo ustrezne infrastrukture pozvane k razvoju tehničnega okvira interoperabilnosti za procesiranje kartičnih plačil, skladnih s SEPA. Poleg tega Eurosistem (podobno kot pri kriterijih skladnosti z zahtevami SEPA na področju infrastruktur za kreditna plačila in direktne obremenitve) razmišlja, da bi določil kriterije skladnosti z zahtevami SEPA na področju kartičnih infrastruktur.

4 GOTOVINA

Za evropske državljane je bilo „enotno območje eurogotovine” realnost že šest let pred začetkom SEPA, saj se enaki eurobankovci in eurokovanci uporabljajo v celotnem euroobmočju. Za vse druge strani v gotovinskem ciklu (kot so trgovci in banke) pa je nacionalna razdrobljenost ostala, tudi na področju gotovinskih storitev centralnih bank. Po posvetovanju z evropskimi deležniki je Eurosistem februarja 2007 sprejel načrt postopkovnih korakov na poti k večjemu zbliževanju gotovinskih storitev, ki jih nudijo nacionalne centralne banke euroobmočja.

Od takrat sta bila izvedena dva ukrepa iz zgornjega načrta. Prvič, do junija 2007 je bil v vseh državah euroobmočja uveden „oddaljeni dostop” do gotovinskih storitev nacionalnih centralnih bank. Ta omogoča, da nacionalne centralne banke na zahtevo zagotavljajo gotovinske storitve kreditnim institucijam, ki se nahajajo zunaj njihove jurisdikcije („nerezidenčne banke”). Treba je opozoriti, da morajo kreditne institucije upoštevati pravila, ki urejajo dostop do gotovinskih storitev tiste nacionalne centralne banke, pri kateri dvigujejo ali polagajo bankovce in kovance. Kljub temu še vedno obstajajo določene omejitve pri čezmejnih gotovinskih operacijah velikih vrednosti, kot so na primer različna nacionalna pravila glede prevozov gotovine in uporabe strelnega orožja. Da bi Evropska komisija odpravila te ovire, je julija 2008 vzpostavila delovno skupino za čezmejni cestni prevoz gotovine. Cilj je do konca leta 2009 sprejeti predlog Komisije za uredbo EU. To pobudo Eurosistem v celoti podpira.

Drugič, od konca leta 2007 dalje vse nacionalne centralne banke euroobmočja sprejemajo pologe kovancev s strani poslovnih strank. Ko je bilo potrebno, so na tem področju potekala tudi posvetovanja z deležniki na nacionalni ravni. V razpravah med nacionalnimi centralnimi bankami in združenji kreditnega sektorja je bila izpostavljena nujnost učinkovite uporabe kovancev, vključno z ustreznim naročanjem s strani poslovnih bank.

Ostali štirje ukrepi v načrtu, ki se še razvijajo, so naslednji:

- *elektronska izmenjava podatkov s poslovnimi strankami za gotovinske pologe in dvige.* Eurosistem preučuje možnost usklajenega pristopa pri elektronski komunikaciji s poslovnimi strankami, ki bi omogočal medsebojno izmenljivost podatkov;
- *opustitev zahteve, da morajo biti bankovci pri plogih in dvigih v nacionalnih centralnih bankah razvrščeni po sprednji strani in usmeritvi.* Eurosistem se je dogovoril, da bodo vse nacionalne centralne banke euroobmočja opustile zahtevo, da morajo biti bankovci pri plogih in dvigih na okencih v nacionalni centralni banki razvrščeni po sprednji strani in usmeritvi, kar bodo ponudile kot osnovno brezplačno storitev najkasneje do 1. januarja 2011. To daje nacionalnim centralnim bankam euroobmočja zadostno prožnost pri implementaciji, da bi tako upoštevale potrebe deležnikov v posamezni državi euroobmočja;
- *podaljšanje delovnega časa in ukrepi s podobnim učinkom.* Eurosistem je ugotovil, da delovni čas vseh nacionalnih centralnih bank euroobmočja presega enotni čas odprtja v trajanju vsaj šestih ur na delovni dan pri vsaj eni operaciji, v več državah euroobmočja pa je delovni čas precej daljši. Novejša posvetovanja z deležniki v državah euroobmočja so pokazala, da sedanje ureditve trenutno ni treba izboljšati;
- *enotni standardi pakiranja pri brezplačnih gotovinskih storitvah nacionalnih centralnih bank.* Po poenotenju pakiranja v transakcijah z bankovci znotraj Eurosistema sedaj Eurosistem proučuje možnost omejenega števila standardov pakiranja, in sicer z enotno prostornino pri brezplačnih storitvah za poslovne stranke. Nacionalne centralne banke lahko uporabljajo dodatne formate pakiranja, če se taka zahteva pojavi na nacionalni ravni. Zahteve glavnih deležnikov, ki jih zastopata EPC in evropsko združenje za varovan prevoz (ESTA), so bile zbrane in primerjane z obstoječimi formati pakiranja in ureditvijo na področju obdelave gotovine

v nacionalnih centralnih bankah, da bi ugotovili skupne točke ter omejitve. Po opredelitvi enotnih standardov pakiranja je predvideno, da bodo specifikacije razvite v letu 2009. Ob upoštevanju investicijskih ciklov bo za implementacijo standardov omogočeno prehodno obdobje.

5 UPRAVLJANJE IN VODENJE SEPA

Uspeh projekta SEPA je v veliki meri odvisen od ustreznega upravljanja in vodenja. Pri projektu, kakršen je SEPA, ureditev dobrega upravljanja in vodenja obsega sodelovanje različnih deležnikov na evropski in nacionalni ravni, usklajevanje njihovih interesov in zagotavljanje preglednosti, kakor tudi mehanizme, ki zagotavljajo doseganje ciljev SEPA. Glede na ključno vlogo EPC v projektu SEPA, si njegova ureditev upravljanja in vodenja zasluži posebno pozornost. Treba je opozoriti, da se ureditev upravljanja in vodenja v EPC razlikuje od drugih skupnosti, ker so slednje odvisne od nacionalnega okolja in pravnega okvira.

Eurosistem opaža, da je EPC dosegel precejšen napredek pri usklajevanju interesov različnih deležnikov v shemah SEPA. EPC naj v ta namen uporablja kombinacijo orodij (npr. posvetovanja, dialog itd.). Tudi na nacionalni ravni je bila za organizacijo posvetovanj z nacionalnimi deležniki vzpostavljena potrebna ureditev. Kljub temu je še vedno precej prostora za izboljšanje, saj bi moral biti cilj obravnavati interese vseh ključnih deležnikov, od gospodarskih družb do javnih uprav ter od trgovcev na drobno do potrošnikov, ne da bi ti morali postati del organov odločanja v EPC (tj. plenuma in odbora za upravljanje shem). EPC je na primer dosegel določen napredek pri vključevanju strank. V okviru foruma strank je EPC zagotovil dodatna pojasnila o značilnostih shem SEPA, organiziranih pa je bilo tudi več delavnic, da bi podrobneje pojasnili tehnične specifikacije shem in s tem omogočili bolj poglobljeno vključenost teh deležnikov. Zlasti bi bilo koristno, če bi v tem forumu sodelovale javne uprave, ki so pomembne stranke pri plačilnih storitvah, in bi poleg tega morale delovati v skladu s političnimi cilji projekta SEPA. Na žalost kljub izrecnemu povabilu s strani EPC ni noben predstavnik državnih organov pokazal namere, da bi sodeloval v tem forumu. EPC je skušal spodbuditi tudi dialog z deležniki na področju standardizacije kartičnega poslovanja. Pri tem so bili še posebno plodni razgovori z izdelovalci terminalov. Več pozornosti pa je treba posvetiti dialogu s trgovci na drobno, tako glede aktivne vključitve reprezentativnega deleža trgovcev kot glede

zadostnega informiranja, s čimer bi zagotovili ploden posvetovalni proces.

Določen napredek je bil dosežen tudi pri drugi komponenti v ureditvi upravljanja in vodenja, in sicer pri zagotavljanju preglednosti. Spletna stran EPC je bila posodobljena z ustreznimi dokumenti EPC. Kljub temu so zainteresirani javnosti postopki odločanja in dogovori v EPC še vedno nejasni. Eurosistem je večkrat ponovil svojo zahtevo, naj EPC objavlja povzetke svojih odločitev, s čimer bi informiral deležnike. Preglednost je nezadostna tudi pri načrtovanju projekta v EPC, prihodnji cilji (in poročanje o njih) pa niso jasno opredeljeni. Raven preglednosti glede implementacije na nacionalni ravni je ravno tako nezadostna. Da bi to izboljšal, je Eurosistem na svoji spletni strani objavil seznam nacionalnih povezav z namenom, da bi okrepil ozaveščenost. Poleg tega je Evropska komisija s ciljem izboljšati koordinacijo na ravni EU in ponuditi način za izmenjavo informacij in najboljših praks glede migracije na SEPA organizirala forum EU, ki združuje nacionalne koordinacijske odbore SEPA na ravni Evrope.

Določen napredek je bil dosežen pri ureditvi upravljanja in vodenja, katerega cilj je spodbuditi inovativne in izboljšane plačilne storitve za stranke, zlasti dogovor o sodelovanju z GSMA na področju mobilnih plačil (glej razdelek 1.3). Kljub temu še vedno ni konkretne ureditve, ki bi vključevala nadaljnje daljnosežne pobude. EPC bi zlasti moral razmisliti, kako bi lahko izboljšal sodelovanje s strankami glede prihodnjih sprememb, na primer tako, da bi skupaj z deležniki oblikoval „uporabniške zahteve“, ko bi začel nov delovni sklop v območju sodelovanja.

Eurosistem meni, da bi moral EPC kot odgovor na upravičene kritike deležnikov, regulatorjev in Eurosistema izvesti več izboljšav v svoji ureditvi upravljanja in vodenja. Kratkoročno se to nanaša na delovanje sekretariata EPC, ki bi moral imeti potrebne vire, da bi lahko izpolnjeval svoje naloge, tj. zagotovil upravljavsko in administrativno podporo dejavnostim EPC. Generalni sekretar EPC bi moral biti sposoben zagotoviti ustrezno upravljanje projekta in koor-

dinacijo različnih delovnih tokov EPC, s čimer bi lahko pravočasno dosegli rezultate. Poleg tega bi moral EPC uvesti potrebna orodja, s katerimi bi spremljal implementacijo KPS in DOS. S tem bi lahko migracijo v prihodnjih letih bolje načrtovali. Dialog med plačilnim sektorjem in drugimi deležniki bi moral biti bolj strukturiran, kar bi lahko dosegli z boljšo organizacijo foruma strank.

Srednjeročno bi se lahko EPC razvil v učinkovitejšo, odgovornejšo in preglednejšo organizacijo. EPC bi se na primer moral osredotočiti na to, da postane glas evropskega plačilnega sektorja glede vseh vprašanj v zvezi s plačili. Za to pa bi bilo treba spremeniti statut EPC, saj sedaj omejuje vlogo EPC zgolj na osrednja plačila. Eurosistem kljub temu pričakuje, da bo EPC organ odločanja za plačilni sektor, tudi na področju kooperativnega razvoja inovativnih rešitev, kot so spletna plačila in mobilna plačila ter tudi prednostna plačila. EPC mora razviti tudi primerno rešitev za vključitev prihodnjih plačilnih institucij na nediskriminatorni podlagi, odvisno od njihovega obsega plačil, če pa bi se prihodnje plačilne institucije organizirale v evropskem združenju, bi bilo lahko to izhodišče za zastopanje v plenumu EPC. Poleg tega bi moral EPC izboljšati in formalizirati svoje povezave in vpliv prek stalne udeležbe v organizacijah, ki določajo standarde (npr. ISO).

Dolgoročno pa bi morala EPC in bančni sektor nasploh proučiti različne naloge, ki jih izvaja EPC, ter predlagati izboljšave, ki bi privedle do stabilnejše in trajnejše ureditve upravljanja in vodenja. Eurosistem na primer opazuje, da EPC deluje kot „standardizacijski organ“ za standarde v zvezi s plačili, s čimer daje smernice drugim standardizacijskim organom in se z njimi povezuje, da bi dosegel svoje cilje. EPC ima tudi vlogo „članskega organa“, ki določa skupna stališča članskih finančnih institucij o plačilnih storitvah, ter ta stališča zagovarja v odnosu do regulatorjev in deležnikov. EPC je tudi „lastnik shem“ in je za upravljanje shem vzpostavil bolj neodvisen organ. EPC bi moral analizirati, kako bi lahko deloval v prid dolgoročnemu interesu plačilnih shem, bank članic

in deležnikov. Skupaj z vsemi zainteresiranimi stranmi bi lahko na primer analiziral, ali je sedanja ureditev upravljanja in vodenja zadostna pri določanju in uveljavljanju pravil plačilnih shem v okviru dialoga.

Pri nadaljnjem razvoju ureditve upravljanja in vodenja SEPA bi lahko razmislili o vzpostavitvi evropskega „plačilnega foruma“ SEPA zunaj okvirov EPC. Sestavljali bi ga glavni predstavniki vseh deležnikov v Evropi, bil bi neposredno odgovoren Eurosistemu in Evropski komisiji ter bi letno poročal o napredku pri uresničevanju resničnega območja SEPA. Nekatere nacionalne skupnosti so že organizirale dialog z različnimi deležniki, lahko pa bi razmislili tudi o skladnejšem pristopu (tj. v vsaki skupnosti).

6 MEJNIKI SEPA

Eurosistem je zaradi jasnosti in gotovosti nalog, ki naj bi bile izpolnjene, pripravil seznam desetih mejnikov pri implementaciji in migraciji v okolje SEPA. Seznam vsebuje roke, odgovorne subjekte in deležnike. Čeprav ne gre za podroben projektni načrt,

bo omogočal boljše upravljanje s projektom in boljše merjenje napredka pri implementaciji in migraciji v okolje SEPA ter hkrati prispeval k ohranjanju zagona. Uresničitev teh mejnikov bo odločilna za uspeh migracije v okolje SEPA.

Tema	Kaj	Kdo	Deležniki	Razlaga
Do konca marca 2009				
1. Migracija pooblastil DOS	Zagotovitev pravne kontinuitete pooblastil.	Države članice EU (Evropska komisija/NCB)	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave	Zagotovitev pravne kontinuitete pooblastil in e-pooblastil (če je predvideno) je ključna za uspeh DOS. Pojasnitev tega vprašanja do konca marca 2009 je nujna za migracijo na DOS.
2. Multilateralna medbančna ureditev za DOS (multilateralno izravnalno plačilo, multilateralna medbančna provizija itd.)	Dolgoročen predlog o metodologiji multilateralne medbančne ureditve za nacionalne in čezmejne DOS.	EPC, banke, Evropska komisija, ECB		Za vzpostavitev dolgoročno poslovno zanimive storitve in ponudbo DOS je potrebna jasnost.
Do konca junija 2009				
3. Uredba (ES) št. 2560/2001	Sprejeta revizija Uredbe (ES) št. 2560/2001	Svet Evropske unije, Evropski parlament, države članice EU	Banke, ponudniki plačilnih storitev, gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave	Revidirana uredba bo: a) zagotovila enako cenovljenje plačilnih storitev v EU, vključno z enakim cenovljenjem DOS in nacionalnih direktnih obremenitev, in b) pojasnila dolgoročno stanje glede uporabe plačil za namene poročanja plačilne bilance. Začetek veljavnosti uredbe do 1. novembra 2009.
4. Opredelitev roka za migracijo na KPS	Opredelitev evropskega roka, po katerem bodo končnim uporabnikom ponujena samo KPS, infrastrukture pa bodo obdelovale samo KPS.	EPC, Evropska komisija, ECB, nacionalni odbori SEPA, nacionalni organi za varstvo konkurence, NCB	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave, procesni centri, dobavitelji opreme	Posamezne skupnosti se lahko odločijo, da bodo prej migrirale izključno na KPS. Strankam bi morala biti ponujena KPS v jasni obliki.
1. november 2009				
5. Datum uvedbe DOS	Banke, ki sedaj ponujajo direktne obremenitve na nacionalni ravni, v celoti upoštevajo pravilnik za direktne obremenitve.	Banke, ponudniki plačilnih storitev	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave, procesni centri	Vse banke, ki sedaj ponujajo direktne obremenitve na nacionalni ravni in upoštevajo pravilnik za kreditna plačila, naj bi upoštevale tudi pravilnik za direktne obremenitve. Ponudniki plačilnih storitev, ki bodo aktivni na področju direktnih obremenitev, naj bi ponujali tudi DOS. Strankam bi morale biti ponujene DOS v jasni obliki. Banke in ponudniki plačilnih storitev, ki ne ponujajo storitev direktne obremenitve, naj bi upoštevali pravila vsaj kot dolžniki.

Tema	Kaj	Kdo	Deležniki	Razlaga
6. Direktiva o plačilnih storitvah	Dosledno izvajanje direktive o plačilnih storitvah.	Države članice EU (Evropska komisija/NCB)	Banke, ponudniki plačilnih storitev, gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave	Direktiva o plačilnih storitvah zagotavlja enako obravnavo plačil v okolju SEPA. Izvajanje direktive o plačilnih storitvah predpostavlja tudi pravočasno tehnično prilagoditev sistemov bank in ponudnikov plačilnih storitev zahtevam direktive (zahtevane informacije, datum valutacije, varstvo potrošnikov itd.).
Do konca decembra 2009				
7. Storitve e-računov	Na voljo je okvir.	Strokovna skupina Evropske komisije	Banke, ponudniki plačilnih storitev, gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave, dobavitelji opreme	Okvir, ki obravnava poslovne zahteve, standarde in regulativno podlago za storitve e-računov.
8. Opredelitev roka za migracijo na DOS	Opredelitev evropskega roka, po katerem bodo končnim uporabnikom ponujene samo DOS, infrastrukture pa bodo obdelovale samo DOS.	EPC, Evropska komisija, ECB, nacionalni odbori SEPA, nacionalni organi za varstvo konkurence	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave, procesni centri, dobavitelji opreme	Posamezne skupnosti se lahko odločijo, da bodo prej migrirale izključno na DOS.
9. Sklep o dodatni evropski kartični shemi (oz. shemah)	Sklep in izjava o nameri glede vzpostavitve dodatne evropske kartične sheme (oz. shem), skladne s SEPA.	Banke, ponudniki plačilnih storitev, kartične sheme	Potrošniki, trgovci, procesni centri, dobavitelji opreme	Dejanski začetek sheme bi bil lahko kasneje. Vseevropsko pokritje od začetka delovanja ni potrebno (potencialno nasproti dejanskemu pokritju). Nesodelovanje v pobudi nima nobenih posledic, kar zadeva skladnost s SEPA.
Do konca decembra 2010				
10. Uveljavitev „SEPA za kartice“ v celoti	Izdajajo se samo splošne kartice, skladne s SEPA; delujejo samo bankomati in POS-terminali, skladni s SEPA.	Banke, ponudniki plačilnih storitev, kartične sheme, procesni centri	Potrošniki, trgovci, dobavitelji opreme	Z vidika standardov bo treba dokončati popolno migracijo na EMV. To ne velja za druge standarde, za katere lahko veljajo daljši roki za implementacijo.

Navedeni seznam ni popoln. Opredeljuje pogoje, ki so potrebni za implementacijo SEPA, vendar trenutno še niso izpolnjeni. Seznam se osredotoča na glavne ukrepe, ki jih je treba sprejeti, čeprav so za uspeh SEPA potrebni tudi drugi. Poleg tega je možno, da bo treba sčasoma zaradi odzivanja na nova dogajanja opredeliti druge prednostne naloge. Na začetku projekta SEPA na primer je imelo prednost oblikovanje osnovnih značilnosti DOS in KPS. Ko je delo napredovalo, pa so še posebno pomembna postala področja, kot so na primer e-pooblastila, storitve e-računov itd.

Seznam mejnikov dopolnjuje seznam nalog, ki so potrebne za uresničitev mejnikov SEPA. Te naloge so podrejene mejnikom v tem, da predstavljajo ukrepe, ki morajo biti izvedeni, da bi bili lahko mejniki z glavnega seznama uresničeni.

PRILOGA I

POTREBNE NALOGE ZA URESNIČITEV MEJNIKOV SEPA

Tema	Kaj	Kdo	Deležniki	Razlaga
Do konca decembra 2008				
11. Multilateralna medbančna ureditev za DOS (multilateralno izravnalno plačilo, multilateralna medbančna provizija itd.)	Vmesni predlog (z opredeljenim rokom) o metodologiji multilateralne medbančne ureditve za čezmejne direktne obremenitve.	EPC, banke, Evropska komisija		Vmesni predlog bo bankam in ponudnikom plačilnih storitev omogočal lažjo migracijo na DOS, vendar ni tako ključen kot dolgoročni predlog.
12. E-pooblastilo DOS	E-pooblastilo: opredeliti je treba tehnične zahteve.	EPC	Banke, ponudniki plačilnih storitev, gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave	E-pooblastila bodo spodbujala uporabo DOS.
Do konca januarja 2009				
13. Testiranje DOS	Harmoniziran okvir za testiranje transakcij DOS od začetka do konca (osrednjih in medpodjetniških) s končnim ciljem doseči popolnoma avtomatizirano obdelavo plačil.	EPC	Banke, ponudniki plačilnih storitev, avtomatizirane klirinške hiše	Pri osrednjih in medpodjetniških DOS je treba testirati dosegljivost bank in ponudnikov plačilnih storitev ter stabilnost sistema DOS na podlagi enega harmoniziranega sklopa pravil s končnim ciljem doseči popolnoma avtomatizirano obdelavo plačil.
Do konca februarja 2009				
14. M-plačila	Načrt dela na področju m-plačil, ki bo omogočal sprožitev plačila z mobilnim telefonom.	EPC v sodelovanju z GSMA (združenje ponudnikov mobilne telefonije)	Banke, ponudniki plačilnih storitev, ponudniki mobilne telefonije, potrošniki	Bankam, ponudnikom plačilnih storitev in mobilnim operaterjem ni obvezno ponuditi te storitve.
Do konca junija 2009				
15. Kartična plačila: ocena skladnosti kartičnih shem s SEPA	Samoocena skladnosti s SEPA na podlagi referenčnega okvira za kartične sheme.	Kartične sheme	Potrošniki, trgovci, banke, ponudniki storitev plačilnega prometa	Eurosistem trenutno pripravlja referenčni okvir.
16. Kartična plačila: okvir za procesiranje kartičnih transakcij	Dopolnitev okvira PEACH/CSM v zvezi z avtorizacijo, kliringom in poravnavo kartičnih transakcij s strani katerega koli klirinško-poravnalnega mehanizma.	EPC	Banke, ponudniki plačilnih storitev, procesni centri, sheme	Opis pravil za procesiranje kartičnih transakcij SEPA (dopolnitve ali spremembe okvira PEACH/CSM).
17. E-pooblastilo DOS	E-pooblastilo: opredeliti je treba izvedbene smernice.	EPC	Banke, ponudniki plačilnih storitev, gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, potrošniki, avtomatizirane klirinške hiše, javne uprave	Implementacija e-pooblastila ni obvezna, idealno pa naj bi bila storitev ponujena s 1. novembrom 2009.

Tema	Kaj	Kdo	Deležniki	Razlaga
18. DOS v domeni komitent–banka	Opredelitev izvedbenih smernic za DOS v domeni komitent–banka.	EPC	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, javne uprave, potrošniki, dobavitelji opreme	Treba je opredeliti izvedbene smernice za DOS v domeni komitent–banka, da bi lahko banke in ponudniki plačilnih storitev od konca leta 2009 naprej ponudili harmoniziran produkt.
Do konca novembra 2009				
19. Datum uvedbe DOS	Dogodek ob uvedbi DOS.	ECB, NCB, Evropska komisija	Banke, ponudniki plačilnih storitev, EPC, mala in srednje velika podjetja, javne uprave, gospodarske družbe, potrošniki	Uvedbo DOS do 1. novembra 2009 naj bi izkoristili kot priložnost, da javnost opozorimo na SEPA (podobno kot ob dogodku uvedbe KPS januarja 2008).
20. Spletna plačila SEPA	Na voljo je okvir za implementacijo.	EPC	Banke, ponudniki plačilnih storitev, potrošniki, prodajalci	Delo je tesno povezano s področjem e-pooblastil. Bankam in ponudnikom plačilnih storitev ni obvezno ponuditi te storitve.
Do konca decembra 2009				
21. Migracija na KPS	IBAN in BIC na računih.	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, javne uprave kot prejemniki plačil	Javne uprave kot plačniki, potrošniki	Vsi izdajalci računov naj bi na svojih računih navedli svoj IBAN in BIC, kar bo omogočilo lažjo migracijo na KPS.
22. Kartični standardi	a. Opredelitev konkretnih tehničnih specifikacij za kartične standarde.	EPC	Kartične sheme, ISO skupnost, evropske pobude za standardizacijo, EMVCo in PCI SSC	Kot nadgradnjo dokumenta EPC o standardizaciji kartic je treba opredeliti tehnične specifikacije.
	b. Sklep o migraciji/ implementaciji glede tehničnih specifikacij.	EPC	Kartične sheme	Implementacija kartičnih standardov SEPA je potrebna za zagotovitev zaželene ravni interoperabilnosti, varnosti in dostopa do trga.
23. KPS in DOS v domeni banka–komitent	Opredelitev smernic za KPS in DOS v domeni banka–komitent.	EPC	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, javne uprave, potrošniki	Treba je opredeliti izvedbene smernice za KPS in DOS v domeni banka–komitent, da bi lahko banke in ponudniki plačilnih storitev od konca leta 2010 naprej ponudili harmoniziran produkt.

Tema	Kaj	Kdo	Deležniki	Razlaga
24. KPS in DOS v domeni komitent–banka	Izvajanje izvedbenih smernic za KPS in DOS v domeni komitent–banka.	Banke, ponudniki plačilnih storitev	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, javne uprave, potrošniki, prodajalci	Do decembra 2009 bodo banke v domeni komitent–banka ponujale vsaj sporočila KPS in DOS v skladu z izvedbenimi smernicami.
Do konca junija 2010				
25. KPS in DOS v domeni banka–komitent	Izvajanje smernic za KPS in DOS v domeni banka–komitent.	Banke, ponudniki plačilnih storitev	Gospodarske družbe, mala in srednje velika podjetja, javne uprave, potrošniki, prodajalci	Do konca junija 2010 bodo banke in ponudniki plačilnih storitev v domeni banka–komitent ponujale najmanj sporočila KPS in DOS v skladu z izvedbenimi smernicami za KPS in DOS.
Do konca decembra 2010				
26. Migracija na KPS	Javne uprave naj bi uporabljale izključno KPS.	Javne uprave	Potrošniki	Javne uprave kot veliki plačniki in prejemniki plačil imajo ključno vlogo pri uspešni migraciji v okolje SEPA. Kot prvi uporabniki lahko pomembno prispevajo h kritični masi plačil SEPA.
27. Migracija na DOS	Javne uprave naj bi uporabljale izključno DOS.	Javne uprave	Potrošniki	Javne uprave kot veliki plačniki in prejemniki plačil imajo ključno vlogo pri uspešni migraciji v okolje SEPA. Kot prvi uporabniki lahko pomembno prispevajo h kritični masi plačil SEPA.

